

Uredništvo in upravišstvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

**izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.**

Rokopisi se ne vračajo.

**Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.**

Telefon št. 113.

Redna cena listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

št. 48.

Maribor, dne 29. aprila 1910.

Letnik II.

Štajerčijanstvo.

Štajerčijanstvo ni ravno mladi pojav v naši kulturnopolitični zgodovini. Že pred dobrimi 40 leti se je pojavljala ta struja v naših krajih, tedaj še sicer kot mlada, ledična punica. Danes pa je že kot sivolas, šrbljava vdova po okostenelem, starem, slovenskem liberalizmu izgubila v naših krajih skoraj ves nekdanji vpliv. Zapuščajo jo najzvestejši pristaši in njene vrste so dan za dnevom redkeje, slabše.

Nemškutarska stranka je bila še pred leti dokaj močna. Njena načela, kakor: zaljubljenost v blaženo nemščino, starokopitni liberalizem, sovraštvo do duhovnikov, klečeplastvo pred nemškimi meščani in drugimi mogotci ter sramotenje lastnega materinskega jezika, združeno s šnopsarijo in moralno podivjanostjo, so združila okrog sebe vse po raznih kotih skrite, v tem duhu sorodne elemente.

Stranka je večkrat, v večjih pavzah, spreminjala svoj glavni tabor, kjer je navadno potem tudi izhajal njen list. V početku je direktiva za nemškutarske prostake izhajala iz Celja, kjer je zagledalo luč sveta tudi prvo glasilo nemškutarije, — zvano: „Kmečki prijatelj.“ Ker pa ob Savinji teren in vzduh ni bil ugoden, preselil se je nemškutarski generalni štab v Maribor, kjer je nekaj let v predzadnjem desetletju izhajal „Štajerski kmet“, ki pa je hitro po rojstvu žalostno zmrnil.

Duh po špirtu in žganju posebno prija rene-gatom vseh narodov, zatorej so se tudi naši nemškutarji s svojim generalnim štabom preselili v Ptuj, kjer sedaj ta izdaja svoj tedenski raport v „Štajercu.“ To bi bilo nekoliko zgodovinskih reminiscenc. — Oglejmo si sedaj nekoliko bistvo.

Zanimiv pojav je, da stranka posilinemcev nastopa le ob času volitev, bodisi v občinske ali okrajne zastope, bodisi v deželni ali državni zbor. Da bi se ta koruptni, protinaravni nestvor tudi v času, ko se ne gre za mandate, pobrigal za blagor ljudstva, o tem ni govora, a je nekaka logična posledica. Na deželi je štajerčijanstvo večinoma že iztrebljeno. Večina bolnikov, ki je trpela na tej nevarni epidemiji, je ozdravela. Naše ljudstvo je že skoraj do dobra spoznalo, da je nemškutarija ena največjih nesreč za nas. Da pa s štajerčijanstvom popolnoma in korenito pomedemo, moramo zadati najprvo smrten sunek njegovim glavnim oporam.

Nemškutarija se vzdržuje najbolj v bližini mest in trgov in v kakem od sveta pozabljenem kotu, kamor še ni prisijalo solnce izobrazbe. To pa radi tega, ker so posilinemci krog mest nekako opičje narave. Slišijo, da dobro rejeni mestni gospodje nemško govore. In mislijo si, da tem meščanom zato gre dobro, ker so „nemški“, in da se mora tako zadržati, kdor hoče kaj veljati, pa jih skušajo posnemati, da siravno jim nemščina ne gre in jim sama ne prži piščet.

Žal, da ti zapeljani ljudje ne spoznajo, da so kolovodje mestnega in tržkega nemškutarstva mnogo-krat še bolj zarukani, kot njihovi voditelji na deželi. Naše spodnještajersko mestno, največ umetno nemštvo, se živi večinoma le od hobnečih fraz propalih eksistenc raznih faliranih študentov in komijev, in se oklepa raznih zakotnih lističev in prisega nanje. Če mi naše ljudstvo v krajih, kjer še životari štajerčijanstvo, do dobra podučimo o brezmiselnih pojmi-h nemškutarije, in pokažemo skrivne sile, ki jo vodijo, kar se zgodi najlažje potom naše izobraževalne in mladinske organizacije, potem bodo štajerčijanci kmalu bele vrane. V vseh gnezdih, kjer se še šopiri gnilo štajerčijanstvo, moramo vsaditi zdravo seme krščansko-socialne vseslovenske misli, pa bomo napravili krepak korak naprej. Vse pa to še ni!

V več krajih se nemškutarstvo rodi iz gospodarske nesamostojnosti našega ljudstva. Kmet ima dostikrat v mestu dobrega nemškega odjemalca za svoje pridelke, ali pa dolguje nemškemu trgovcu ali denarnemu zavodu. To ga priklepa k posilinemstvu. Ravno tako morata velikokrat viničar in delavec, ki si služita svoj kruh pri nemškemu gospodarju, hočeš nočeš laziti za nemškutarijo. Moralni in materijelni pritisk jih sili k temu. Zato je gotovo, da bo nekoliko štajerčijanstva, dokler bomo Slovenci gospodarsko šibki in odvisni od nemškutarskih meščanov. Gospodarska osamosvojitev širših mas našega ljudstva potom zadružništva, in pa zabranjenje ponemčevanja naših obrtnih in trgovskih krogov v mestih, sta dva važna predpogoja za potlačenje štajerčijanstva.

Že poprej smo omenili, da je alkohol, v prvi vrsti žganje, nekak spiritus movens vesoljnega štajerčijanstva. Žganjepitje in pijančevanje je najboljši pripomoček, s katerim vzdržujejo mestni posilinemški mogotci, posebno okrog Ptuja, nad revnim, obožanim ljudstvom svojo nadvlado. Splošno lahko postavimo princip: Nemškutarija žanje najlepše sadove tam,

kjer je ljudstvo okuženo po nesrečnem žganjepitju. Mladina, ki se enkrat privadi nesrečnemu žganju, propade moralno in ni dostopna za višje cilje in je brez volje. Značilno je, da širokoustni „Štajerc“ se dozda ni čutil potrebe, da bi s svojim loparjem vdaril po žganjepitju. Le predobro ve, da se iz prijateljev tega strupa rekrutirajo njegovi pristaši. Če bomo s sistematičnim delom iztrebili iz našega ljudstva željo po nesrečnem špirtu, in mu dokazali njegov pogubonosni vpliv, napravimo s tem velik korak nasproti svojemu cilju.

Še en moment. V naših krajih marsikatera šola vzgojuje štajerčijance. Le prežalostno dejstvo je, da je med slovenskim učiteljstvom v tem oziru mnogo gnilega. V tem oziru mora biti sveta skrb naših šolskih svetov, da izkidaajo nemškutarsko učiteljstvo iz naših šol. Kadar bo enkrat vse učiteljstvo preveto prepričanja, da je štajerčijanstvo rak-rana na našem telesu, se bo tudi hitreje obrnilo na bolje.

Vsi ti predpogoji pa bodo popolnoma vinkovali še-le tedaj, če homo na vsej črti porazili prijateljskega zaveznika štajerčijancev — slovenski liberalizem. Že pred dobrimi 35 leti so se liberalci in nemškutarji trdno zvezali pri prvih državnozborskih volitvah. Združeni liberalci in nemčurji so vrgli katoliškega kandidata Kosarja. Ta zveza se je ohranila še do današnjih dni. Za trenutke se je zrahljala, a je postala kmalu toliko trdnjša. Je tudi umevno. Liberalizem in štajerčijanstvo se v programnih točkah le malo razločujeta. Obema je bistveno in jima velja za najvišji cilj: boj klerikalizmu!

Akoravno se borijo štajerčijanci dosledno proti temu, da bi zadobila slovensčina v javnosti vpliv, ki ji gre, najdemo vendar tam, kjer je treba udariti po „klerikalcih“, štajerčijance in ultranarodne liberalce združene v sladkem objemu. Svobodomiselnost ima za ta dva pobratima večjo privlačno silo, kakor narodni moment.

Če se torej naša stranka bori proti slovenskemu liberalizmu, se bojuje ob enem tudi proti štajerčijanstvu. Ako pa porazimo štajerčijansko nemškutarijo, je s tem v srce zadet tudi liberalizem, bodisi da se predstavlja v obliki Narodne stranke, ali pa v obliki solzavega prvaškega slogaštva! Najostrejši boj na vse fronte mora biti kakor foslej, tudi nadalje naš princip.

PODLISTEK.

Prva Slovenca na švicarskih ledenikih.

Potopisne črtice — opisal A. Cilenšek.

[Dolje.]

2. Jungfrau (4166 m).

Ko sva drugo jutro dne 19. avgusta poravnala ne baš pretirani račun — za vso oskrbo z zapitkem vred sva plačala po 6.70 Fr. — nastopiva ob krasnem vremenu osem ur dolgo pot do Grindelwada, odkoder sva se namenila, povspeti se na divno kraljico Finsteraarhornskih ledenih gora — na 4166 m visoko Jungfrau.

Za Innertkirchenom se cesta v dolgih ovinkih vspenja na takozvani Kirchet, ki loči Zgornjo Hasli-dolino od Spodnje.

Da si okrajšava pot, kreneva s ceste na desno ter strmo navzgor do prvega ovinka, kjer se vstopi v divje-romantično Aarino sotesko.

Dočim se za pohod našega Vintgarja prepušča debri volji obiskovalčevi, darovati kaj za vzdrževanje soteskinih mostov in galerij, morava tukaj po franku šteti v nežno desnico ljubke gospice, ki kot nekaj novodobni Cerberus straži vhod v dva kilometra dolgo tesno.

Po železnih obstranskih mostovih, stopnicah in skalnih galerijah zložno in varno korakava po divji, od 100 do 300 m visokih skal obdani soteski, v kateri reka Aare preseka prej imenovani Kirchet.

Čez 25 minut prideva po ozkih stopnicah do železnega mostu, po katerem prestopiva na desno stran soteske, ter splezava po neštevilnih stopnicah v ta-

kozvano Trockene Lamm (= Klamm, to je soteska), ki pa skoraj ni vredna tolikega truda. Zato jo udariva kar skokoma zopet navzdol ter nadaljujeva svojo pot ob levi strani globoke Aare.

Kmalopri imava priliko, občudovati lepi slap Schräybachov, ki v mogočnem curku pada z desnih skal v zeleno-sivo reko.

Odslej postaja soteska vedno bolj ozka in temno-globoka. Spodaj divjajo razdraženi valovi urno-besno naprej. Na najožjem mestu se lahko dotakneva nasprotni stene.

Z debelim nahrbtnikom se dokaj težko izogibava mnogim šetalcem, ki nama prihajajo nasproti; pogled na ostre dereze zunaj nahrbtnikov prisili kar marsikateriga, da se celo stisne k črnim in mokrim stenam.

Na tihem sva se muzala prestrašenim očem rahlih gospic, ki so se v elegantnih oblekah stiskale mimo naju.

Proti koncu še nekaj temnih predorov, katere je še pred kratkim razsvetljevala električna luč, ki pa je sedaj vsled mokrotnega vzduha pokvarjena — in zopet sva na svetlem, toplem solncu.

Krog ličnega restavrantu se kar tere tujega in elegantnega sveta — slišiš razne jezike, samo presneto malo nemščine.

Ko nakupiva neizogibne razgledniče, hitiva kar naprej proti bližnjemu Meiringenu, kjer si v pivovarni Stein ohladiiva žejo, ter napiševa pozdrave v domovino.

Meiringen je svetovno letovišče, ki šteje nad 3000 domačinov, ter leži v divni okolici. Krog se dvigajo strme, poraščene gore.

Proti jugu zagledaš veličastne Reichenbachške slapove, nad njim pa snežnobeli Wellhorn (3196 m) z razritim Rosenlaui-ledenikom.

Od severa drvijo s Hasleberga Mühlebach, Alpbach in Dorfbach v drznih skokih v dolino. Ob lepih letnih večerih so Reichenbachški in Atpbachški slapovi s pomočjo električnih metalcev svetlobe čarobno razsvitljeni.

Človek bi pač moral več dni tukaj ostati, da bi se mogel vseh naravnih krasot Meiringenove okolice do s tega nagledati; toda naju je vlekla z neko neodoljivo silo naprej prešmentana Jungfrau.

Stopivši čez most na levi breg Aare jo mahneva kar ob Reichenbachu zelo strmo navzgor, ne da bi se zmenila za 700 m dolgo in do 60% napeto železnico, ki vsakih 10 minut odhaja h gornjemu slapu.

Mimo spodnjega vodopada, ki v dveh mogočnih slapovih drvi navzdol, in ob lepih srednjih kaskadah prideva v pol ure do prekrasnega gornjega slapa, kateremu tudi v celi Švici ni para: v velikanskem skoku trešči Reichenbach mogočne svoje vode v globok skalnat kotel.

Raz obzidano teraso tik nad slapom zreva v besno šumenje in vrvenje, ki je uprav peklensko za slišati.

„Lojze!“ mi zavpije Janko na uho, „ko bi ne bil kristjan, bi iskreno želel, da vsi naši nemškutarji tu notri poskačejo, zakaj živ gotovo ne pride nobeden več venkaj.“

Pri vasi Zwirgi (976 m) prideva na gladko cesto, ki veže Meiringen s kopališčem Schwarzwaldalp.

Ko prisopihava po bližnji vrh dolgih serpentin, se nama predstavi v vsem svojem veličastvu že omenjeni Wellhorn (3196 m) s svojima adjutantoma Wetterhornom (3703 m) in Rosenhornom (3691 m), iznad katerih kuka v ozadju snežnobela glava Eigerjeva (3974 m).

Na planini Gschwandenmad (1298 m) se tem gorskim veličanstvom na levo pridružijo silno ostri

Novela h kazenskemu zakoniku.

S 1. majem tega leta stopi v veljavo ne ravno obširna, a dokaj važna novela k našemu kazenskem zakoniku. Ta novela nosi po svojem duševnem očetu tudi ime: lex Ofner; imenovani državni poslanec se je največ trudil, da je postala postava.

Najvažnejše določbe te novele so: Navadna tatvina ali sleparstvo, s katerim se povzroči nad 50 kron škoda, ali pa kvalificirana tatvina, pri kateri znaša škoda nad 10 kron, se ne prišteva več med zločine, kakor dosedaj, ampak se je označena meja, ki tvori prehod med prestopkom in zločinom, pomaknila v prvem slučaju do 200 K škode, v drugem pa do 50 K. Slično je pri zlobnem poškodovanju tujega imetja. Med tem ko je veljala dosedaj poškodba, ki je povzročila 50 K škode, že za zločin, se bo govorilo o zločinu po tej noveli še-le pri škodi 200 K. (Tudi z ozirom na zločine, ki zahtevajo kazni 5 let in več, ter spadajo v kompetenco porotnih sodišč, ima lex Ofner nekaj novih določil. Med tem, ko je prišel po sedanjih paragrafi pred poroto, kdor je uradno poveril 200 K in vkradel ali osleparil za 600 K, je po novemkar izišli noveli določena v prvem slučaju svota 1000 K, v drugem slučaju pa 2000 K. Še-le, ako bo oškodovanje preskočilo te dve svoti, bo prišel zločinec pred porotnike.

Med tem, ko navedene določbe pomenjajo nekako ublaženje dosedaj veljavnih, znači poostrenje določbe v lex Ofner, ki odmerja za prestopke zlobnega poškodovanja kot maksimalno kazni 3 mesece zapora. Dosedaj je bila za take prestopke največja kazni 1 mesec zapora.

Mogoče se bo komu zdelo, da ta novela zmanjšuje varstvo imetja in pomenja nekako neopravičeno mehko napram nepoštenjakovičem.

Ti pomisleki se hipoma razpršijo, ako vpoštevamo, da je naš kazenski zakonik pravzaprav že iz leta 1803. Leta 1852 je bil sicer nekoliko, a popolnoma nebitveno, predelan. Z lahkimi srcom lahko rečemo, da je naš kazenski zakonik star že čez 100 let. Kako so se pa v tej dolgi dobi spremenile gospodarske razmere in denarne vrednote, je znano. Začetkom 19. stoletja je bilo 5 fl. že celo premoženje, sedaj ne pomenja 10 K skoro nič več. Posledica te silne spremembe pri vrednosti denarja je bila, da so bili paragrafi zastarelega zakonika predrakonični in so sodniki bili primorani vporabljati par. 54 kazenskega zakona, ki govori o „olajševalnih razlogih“ in so morali ta paragraf velikokrat prav širokovestno izrabljati. Tega jim po lex Ofner ne bo več treba, ampak se bodo lahko tesneje držali pisanih določil, kar je posebno za preveč tankovestne sodnike zelo ugodno, ker jih reši mnogih skrbi.

Drugi način, po katerem so omilili preveč ostre določbe, je bil ta, da so cenili nižje cenili. Mogoče je marsikdo že doživel, da je bil pri glavni razpravi cenjen predmet 30 do 40 K, ki je stal oškodovanega svojih 80—100 K. Seveda ta prakticirana metoda ni bila pravilna in je prerzla par. 173, ki pravi, da se vrednost kakega predmeta ne sme presojati po ceni, katero je imel za tatu, ampak po škodi, ki je bila prizadeta okradenemu. To tiho kršenje postave bo tudi od sedaj naprej iluzorično in nepotrebno.

Ako končno še pomislimo, da je bila radi vporabljenosti teh olajševalnih momentov v najštevilnejših slučajih že dosedaj odmerjena zgoraj označenim zlo-

činom navadno kazni pod šestimi meseci, kar se bo lahko vršilo tudi sedaj, ker je določena za take prestopke (tako jih označuje novela) kazni od 1 tedna do 6 mesecev, potem moramo samo priznati, da je lex Ofner nujna zahteva pravične judikature in spremenenih razmer.

Kaj bo s skupnim klubom?

Večerni list „Tagespošte“ od dne 27. t. m. poroča sledeče:

„Pogajanja med jugoslovanskima kluboma niso dovedla do združenja. Močnejša Plojeva skupina zahteva v novem skupnem klubu zase mesto predsednika. Radi tega vprašanja in pa radi Plojeve zahteve, da bi se moral skleniti kompromis za volitve, ni prišlo do sporazumljenja in so se pogajanja razbila.“

Ako je ta vest le nekoliko avtentična, potem se čutimo primorane, da zopet svarimo poslance V. L. S. pred liberalno-slogaškimi poslanci Plojevega in Hribarjevega kalibra. Že v predzadnji številki smo izrazili svoje prepričanje, da je Ploju et consortes jugoslovanska celokupnost deveta briga in ga skrbi samo lastna, osebna korist. To naše uverjenje zgorajšnje poročilo „Tagespošte“ le vtrjuje. Ploj čuti, da mu postajajo vroča tla v svojem volilnem okraju in da po prihodnjih volitvah najbrže ne bo imel več časti zastopati kak spodnještajerski okraj, zato bi že sedaj rad sklepal volilne kompromise.

Mi gotovo popolnoma upoštevamo potrebo skupnega kluba, odklanjamo pa odločno, da bi prevzeli poslanci V. L. S. popolnoma vse žrtve na svoja ramena.

Pri celokupnem jugoslovanskem vprašanju moramo gotovo zapustiti svoje specialno-strankarske obzire in zahteve, da bi pa mi šli tako daleč in na račun jugoslovanstva zopet dvignili gnili liberalizem in solzavo slogaštvo na konja, to ne gre. (Nič drugega pač ni, ako zahteva Ploj, da bi mi že sedaj zagotovili potem kompromisov njemu in njegovim prijateljem mandate, katerih sami ne morejo več obdržati. Prvič bi s takim ravnanjem, s katerim bi okužili zdravo jedro enotne V. L. S., neizmerno škodovali jugoslovanski misli sploh. Drugič so pa take zahteve tako izzivalne, da bi se V. L. S. odrekla vsej svoji strankarski samozvesti in ponosu, ako bi jih a limine odločno ne zavrnila. Da bi naša stranka na tak način podpirala že itak tako sebično in samo za mandate skrbeče liberalno postopanje, to pač ne sme biti. „Svaka sila do vremena“ mora veljati tudi v tem slučaju.

Nekoliko odgovora.

V „Narodnem Dnevniku“ od dne 27. t. m. je neki njegov mariborski prijatelj pod naslovom „Nekoliko bilance“ na novo nanizal vse laži in neumnosti, s katerimi so tekem časa blatili liberalci in njihovi listi nas in K. Z. in jih je pomlajene prezentiral liberalno-slogaški zagamanosti. Mi bi na te prostaške laži in obrekovanja, ki so bila že vsa v naših listih primerno osvetljena, ne odgovarjali. Sili nas pa k temu dejstvo, da se članar postavlja v samozvestno pozo „starega rodoljuba“, ki nam hoče iz svojega slogaškega Olimpa zadati s pozivom: naj se združijo vsi protiklerikalni elementi proti nam, smrti udarec.

Kakor že omenjeno, mi v famoznem sredinem uvodniku „Narodnega Dnevnika“ nobenih novih raz-

Kaj čuda, da si je na tej krasni razgledni točki špekulativni Švicar postavil veliko gostilno, ki je v letnem času polna gostov.

Ker se je dan že precej nagnil, sva jo naglo brisala po kamniti stezi navzdol.

Kmalu sva imela priliko, občudovati glasove planinskega roga. Podoben je poldrugi meter dolgi tobačni čedri ali pipi. Prileten pastir švabljajal je iz čudnega instrumenta glasove, ki so čarobno milo odmevali od navpičnih sten Wetterhornovih. Prav rada sva ga obdarovala za izreden užitek.

Proti tovariševi volji vsedeva se za mizo pred majhno gostilno ob potu ter naročiva pol litra vina, košček sira in kruha.

„Zakaj bi si ne privoščila prav trenutkov krasnega razgleda na bližnji Grindelwaldski ledenik in na zračno vspenjačo nad njim?“ hitim tolažiti vznevoljenega Jankota.

„Bova presneto slano plačala ta razgled“, mi kratko odvrne. „Badeker ne svari zastoj pred takimi stranskimi gostilnami v Švici.“

Res sva plačala za pol litra kislice, betvico sira in dva tanka koščka kruha — 2 Fr. 50 c! Mislim, da sem za vselej ozdravljen, ako še kdaj pridem v Švico.

Ob 7. uri zvečer dojdeva v Grindelwald ter se ukreava v velikem hotelu National prav blizu kolo-dvora.

Ko oblečeva sveže perilo ter naročiva večerjo, greva še na izprehod. Veliki hoteli in penzioni pričajo, da sva v svetovnem letovišču. Široka, prometna cesta je polna elegantnega ljudstva; avtomobili in kočije švigajo bliskoma in neprenehoma semtertja.

Pa tudi v zimskem času ne manjka gostov, ker se ves kraj odlikuje po svoji solnčni, vsestransko od-

kritji, ampak pogreva „stari narodnjak“ samo brez-miselnosti, s katerimi polnijo mladi liberalci predale svojih listov. Ako bi članar ne zatrjeval že sam, da je star, bi že to dovolj jasno pričalo, da res že gre precej na otročjo pamet.

Zato je umevno, da je vsaka meritorna polemika skoro nemogoča. Edina točka, na katero se da nekoliko replicirati, je trditev, da so „klerikalci doživeli pri socialnem zavarovanju blamažo“, ker so pridigali kmetom, obrtnikom in delavcem, da morajo biti za starost zavarovani, a niso povedali, odkod vzeti denar. Kdor je le nekoliko zasledoval gibanje z ozirom na to vелеvažno vprašanje, ve, da se je šlo pri prvih nastopih za splošno zavarovanje, samo za principielno stališče, ali naj se uvede ali ne, in da se radi tega ne more govoriti o kaki blamaži naših poslancev.

Samo kakemu zarukanemu liberalcu ni znano, da je vladna predloga za socialno zavarovanje še le v pododseku socialnega odseka in da je dokončana podrobna razprava še le o prvih paragrafi. Kje je blamaža, ali pri nas ali pri učenem člankarju, je jasno.

Odkod vzeti denar za splošno zavarovanje, to je pri sedanjih avstrijskih razmerah gotovo zelo težko vprašanje. Marsikateri parlamentarec in minister si je že vbijal glavo, kje bi se najlažje dobil denar, da bi se zboljšale tristne finance. Da bi imeli naši poslanci, ki so v opoziciji, kako posebno dolžnost iskati državnim blagajnam novih virov, tega pač nihče ne bo zahteval. Pač pa zleze lahko stari narodnjak, ki gotovo ni imel nikoli preveč odločnega protivladnega mišljenja, še v gosposko zbornico, ako predloži vladi kake finančne načrte. Le na noge! Hvaležna bo vlada in država.

Vse drugo, kar je v članku, so samo zastarela obrekovanja in sumničenja, katerih nizkost ne dela piscu nobene časti. Umevno je, da v članku, ki ga je spisal star narodnjak, ne sme manjkati neresnica, da smo mi začeli boj proti Ciril-Metodovi družbi, ker nimamo nič narodnega čuta. Ravno tako mora v takih člankih tudi brilirati podla trditev, da duhovniki nimajo nobenega narodnega davka in samo kupičijo in grabijo denar. Ta zlobnost je posebno idilično-sentimentalna, ker je gotovo „stari narodnjak“ že imel večkrat priliko v bratski ljubezni zabavljanju čez nas s kakim liberalnim odvetnikom, ki si je nagromadil veliko premoženje iz denarjev, na katerih je bila marsikatera potna sraga revnega kmeta.

Da prežvekuje članar laž o dr. Povaleju, radi katerega so klerikalci žrtvovali vse spodnještajerske trge in mesta nenasitnemu Nemcu, je bilo pričakovati. Ravno tako tudi zabavljanje čez dr. Korošca, ki učenemu, samo nekoliko okostenelemu dopisniku gotovo ne sega niti do gležnjev. Popolnoma odgovarja tudi liberalni doslednosti, da po eni strani zabavljajo čez nas, ker baje ne zahajamo v Narodni dom, po drugi strani pa licemersko zatrjujejo, da ne znamo drugega, kakor popivati in kvartati po gostilnah.

To je nekako vsebina po „skromnih močeh“ (to zelo radi verjamemo, op. ur.) skrupucanega lažnjivega članka, iz katerega odsva vsa duševna revščina starega narodnjaka. Podpisal se je ta gospod s šifro a. Veliko bolj bi bil zadel bistvo in tendenco svojega spisa, ako bi bil pridejal pred a še i!

Zahtevajte v gostilnah katoliško narodne liste: Slov. Gospodar, Straža. Naš Dom, Slovenec!

v nebo strlečih gorskih velikanov dobro zavarovani legi.

Domačinov šteje Grindelwald okoli 3400, ki se deloma pečajo s finim rezbarstvom. V prodajalnicah vidiš najumetnejše rezbarije, majhne in velike, da se jih kar nagledati ne moreš. Posebno so se mi dopadli rujavi medvedi in medvedeki v raznih pozah.

Nehote sem se zmislił na dragega mi prijatelja sosedo v domovini, ter sem mu kupil v trajen spomin malega medvedeka.

Ker sva sklenila takoj drugi dan nastopiti svojo veleturo na Jungfrau, sva s posebnim zanimanjem proučavala raznovrstne vremenike, nahajajoče se na okroglem obelisku sredi Grindelwalda. Vsi so kazali na: „viga vaga.“

Ko vprašava pri večerji prijaznega gostilničarja, kako sodi on o jutrajšnjem vremenu, skomizgne z ramama, rekši:

„Letos imamo kaj čudno počasje — skoraj vsak drugi dan je moker, vendar upam, da bo jutri dokaj lepo!“

Po večerji se zapletemo v daljši pogovor, ki se je sukal posebno okoli jungfrauske železnice.

Ta železnica spada med najponosnejša dela moderne tehnike.

Smeli njen načrt je sestavil Adolf Guyer-Zeller iz Züricha, ki pa je še pred začetkom stavbe umrl dne 3. aprila 1899. Njegovi dediči so drzno delo prevzeli ter do dandanes izvršili do 3161 m visoke postaje Eismeer.

Na postaji Kleine Scheidegg (2064 m) wengeralske železnice, ki veže Grindelwald z Lauterbrunnonom, se odeepi njen tir ostro na levo, naravnost proti Eigerju. Komaj 2 km oddaljena, prva postaja Eigerletscher leži že 2323 m visoko.

(Dalje prih.)

Engelhörner (2783 m), grozno razpokani Rosenlaui-ledenik in Dossenhorn (3140 m).

Od časa do časa začujeva strahovito pokanje in gromenje — vsled toplega solnce se rušijo ledeniški seraki ter drviyo v mnogih plazovih navzdol v kotline.

Kake pol ure za velikim kopališčem Rosenlaui (1330 m) privoščiva si v hotelu Schwarzwaldalp (1500 m) pol literka ciskastega francoza. Na veliki verandi je v zloznih naslonjačih dremalo nekaj gostov-letovičarjev; zdelo se nama je, da tudi mlada natarica pomežikuje; saj sva njo komaj pripravila, da je vstala, ter pobrala denarje za vino — 1 Fr. 20 c za pol litra!

„Vse te lenuhe bi v žakelj pobral“, zamrmra moj tovariš, „pa bi jih zanesel tja-le gor na Schwarzwaldski razdrapani ledenik; tam bi njim seraki že pregnali zaspanost.“

Po kratkem odpočitku vzameva slovo od gladke ceste ter stopava po napeti gorski stezici v hladnem gozdu počasi navzgor. Ko prideva do kristalnega potoka, se iznebiva nadležnih nahrbtnikov, sezujeva težke čevlje ter si hladiiva utrujene noge v mrzli studenčnici.

Takšna kopel čudovito pomaga ne samo nogam, ampak celemu životu. Kakor prerrojena veselo nadaljujeva strmo pot po veliki Alpiglen-planini, dokler ne prideva na 1961 m visoki prelaz „Große ali Hasli-Scheidegg, kjer se nama odpre čaroben razgled proti zahodu.

Nad vse slikovit je kontrast med ljubko Grindelwaldsko dolino in nebotičnimi stenami Wetterhorna, Mettenberga (3107 m), Fieschergrata (3705 m), Möncha (4105 m), in Eigerja (3974 m).

Proti severu vidiš celo vrsto smelih vrhov Faulhornske skupine.

+ Björnsjerne Björnson.

Zopet je legel mož-velikan v hladni grob. V torek dne 26. t. m., ko je že legla spomladna noč na kipečo naravo, je zatisnil v Parizu svoje oči na veke eden najženijalnejših sodobnih pesnikov in mislecev. Ko so poljubljale prve nočne sence mater naravo in jo zazibavale v prijeten san, je dahnil smrtni angel Azrael svoj mrzli poljub na osinele ustne nesmrtnega Björnstjerna Björnsona in njegov duh je odplul tja v eterne višave.

Björnson se je porodil dne 8. decembra 1832 v Osterdalju na Norveškem. Njegov oče je bil pastor. Mladostna leta so mu monotono minula, a vtisnila so mu neizbrisljiv pečat. Že od narave fantastičen, je mogočno včinkovalo na njegovo duševno razpoloženje mistično krščanstvo njegovih pradedov, bajne in skrivnostno sentimentalne norveške pravljice, ter divje-romantična njegova gorska domovina.

Od leta 1852 je študiral v Christianiji. Tukaj je tudi začelo njegovo literarno delovanje. Najprvo je pisal kritike in feljtone. (Kmalu pa je zašel na dramatično polje. Prvo delo te vrste je „Med bojno vihar.“ Leta 1857 je postal ravnatelj gledališča v Bergen. A ni ga dolgo strpelo tukaj in začel je potovati. Prepotoval je Nemčijo, Italijo in Francosko. Okoli svojega 30. leta se je popolnoma posvetil politiki in se je njegovo pesniško delovanje za nekaj časa ustavilo. A le začasno. Ako tudi ni nikoli opustil politike in je do zadnjega nastopal s svojimi precej fantastičnimi političnimi idejami, mu vendar to ni zabranilo, da bi ne deloval na umetniškem polju. Pisal je dolgo vrsto novel in romanov, ki velikokrat tehnično niso dovršeni, ki pa frapirajo s svojo globoko psihološko analizo in s krasnim, zvenečim jezikom. Posebno njegove kmečke povesti, v katerih riše norveško priprosto ljudstvo, za katero se je tudi kot politik vedno zelo potegoval, so polne življenja in nevenljive vrednosti.

Izmed dramatičnih del je najmarkantnejša drama „Preko moči.“ V tem krasnem delu igra verski moment glavno vlogo. Jasno se vidi, da vse vrvenje življenja ni vzelo pesniku globoke vernosti, ki se jo je nasrkal v svoji mladosti.

Sploh prevevajo Björnsonova dela skoz in skoz etična načela. Vse življenje se je boril proti laži in neodkritostim ter je ostro bičal hinavsko moralo, ki gospodari v državi in družbi.

Iz tega pravičnega etičnega naziranja pesnikovega izvira tudi njegova ljubezen do zatiranih in tlačanih. Ta moment je, ki nam je Björnsona pritegnil zelo blizu in povzročil, da stojimo zelo potrfti ob njegovem grobu. Še nam je dobro v spominu, kako je završelo, ko je slavni Norvežan povzignil svoj glas in obsodil nasilno prusko vladanje nasproti Poljakom. Malo časa pozneje so zopet zaškrtali z zobmi vsi prijatelji Nietzschejeve herrenmorale, ko je ta mož razkrinkal pred vsem svetom krivično in tiransko postopanje „viteškega“ mažarskega naroda z ogrskimi Slovaki. Za njegove neustrašene besede mu ostane med Slovani gotovo vedno časten spomin.

Pokojnikovi družini dohajajo od vseh strani kulturnega sveta sožaljni izrazi. Zemeljske ostanke bodo prepeljali v domovino, v ponosno Norveško, ki jo je tako ljubil in tako krasno opisaval, kjer ga bodo položili na državne stroške v grob.

Politični pregled.

Državni zbor.

Iz proračunskega odseka.

Kot prva točka na dnevnem redu seje od dne 27. t. m. je bil kapitel o ministrskem svetu. Ker pod to poglavje spada tudi vprašanje o dispozičnem fondu, je bila debata precej živahna.

Med drugimi je govoril dr. Kramar. Ostro je žigosal vlado radi vladnega uradnega časopisa, ki ima vedno inspirirana tendenciozna poročila, potem katerih so potem cesar in drugi merodajni faktorji napačno informirani.

Baron Bienerth, ki se je tudi oglasil, je ponavljal že obrabljeno pesem, da vlada ni proti-slovan-ska, in se trudi poravnati nasprotstva.

Govoril je tudi dr. Žitnik, ki je nastopil proti inštituciji ministrov-krajanov, ki onemogočuje vsako uspešno delo, in je zahteval, da se mora državno ustavo z ozirom na enakopravnost narodov temeljito preosnovati.

Finančni odsek.

V finančnem odseku je prišel včeraj dne 28. aprila do besede poslanec dr. Korošec, ter ostro prijemal finančnega ministra. Finančni načrt ni niti dalekoviden, niti resno premišljen. Nikdar bi si ne upal minister predlagati novega davka, za kak del industrije, ki se nahaja v največji krizi. A storil je to pri eni panogi kmetijstva, pri vinogradništvu, ki ima glede produkcije kakor glede trgovine ravno v sedanjem času prestatu usodepolno krizo. Tovarnarjem za spirit daje finančni minister 33 milijonov kron bonifikacij, s kojo svoto se lahko dvakrat pokrije zahtevani vinski davek.

Govornik se izreče za nasvet dr. Glabinskega, da se najprej sanirajo deželne finance, in potem državne, oboje pa temeljito, ne samo polovičarsko, pri čemur pa je seveda varovati naše posestnike in pa delavce.

Ogrsko.

Zanimiv moment iz volilne borbe.

Kakor poročajo listi, se je dogodil v sedanjih volilni borbi ta-le drastičen slučaj, ki jasno osvetljuje jezikovne in gospodarske razmere ogrskih Slovakov:

V slovaško občino Zakojce je prišel kandidat vladne delavne narodne stranke, baron Ludvig Levay, da se predstavi volilem kot kandidat.

Ko je pa pričel govoriti, stopi takoj po prvih stavkih k njemu kmet in ga prosi, naj nadaljuje svoj govor v angleščini, ker mažarski poslušalci ne znajo in ne razumejo. Baron Levay je vstregel želji in je govoril več kot pol ure po angleško. Ko je končal, se mu je zahvalil kmet v angleščini in ga je zagotovil, da so on in zbrani volilci pristaši delavne narodne stranke.

V občini je od 3000 prebivalcev 80% takih, ki so se vrnili iz Amerike in znajo angleščino, in tudi rajši poslušajo ta jezik, kakor osovraženi ogrski.

Angleži in avstrijski dreadnoughti.

Angleže grozno skrbe tisti štirje dreadnoughti, ki jih namerava zgraditi Avstrija. Mac Kenna, prvega lorda admiralitete, je vprašal Burgoyne, če zna, da kupi tiste štiri avstrijske dreadnoughte, ki se zdaj v Avstriji grade, Nemčija, če bi jih ne mogli plačati avstro-ogrski vladi zaradi sitnosti po parlamentih.

Na vsa vprašanja je odgovarjal Mac Kenna, da mu uradno ni nič znanega, da je pa glede na avstrijske dreadnoughte neuradno popolnoma informiran in da o tem, kar vojni atašeji poročajo, ne more obveščati zbornice.

Egipčanska revolucija.

Iz Egipta dohajajo v London zelo vznemirljiva poročila, ki napovedujejo, da se pripravlja v Egiptu revolucija. Položaj je že tako napet, da se že boje vmešavanja neke druge velesile, če Angleška krepko ne poseže vmes.

Glede na neugoden položaj v Egiptu je angleški kralj Edvard nenadoma zapustil Biaric.

Velesila, ki jo sumijo Angleži, da se hoče vmešavati v egipčanske zadeve, je seveda Nemčija.

Vstaja v Albaniji.

Albanci niso bili še nikdar zvesti sultanovi podložniki. Vendar sedanja vstaja je dobila resno lice. Vstašem so se pridružili sedaj tudi tisti turški častniki, ki so kot pristaši Abdul Hamida bili prognani iz turške vojske. Veliko vlogo pri tej vstaji igra princ Albert Ghika, ki se vedno reflektira na albanski prestol. Položaj turških čet v Albaniji je zelo neugoden. Albanci se izdali povelje, da naj vstaši posebno na turške častnike dobro merijo. Turki pošiljajo vedno nove čete v Albanijo, vendar se vključ temu godi Turkom zelo slabo. Ker imajo Albanci prelaz Kačanik zaseden, ne morejo Turki nič napredovati. Dne 26. aprila so bile turške čete v bitki pri Pimlji hudo poražene. Turkos-pašo, ki je vodil boj na turški strani, bo zadela gotovo nemila usoda.

Raznoterosti.

Izlet v Št. Ilj. Mariborski Slovenci poletijo prihodnjo nedeljo dne 1. maja na veselico šentiljskih Slovencev. Odpeljejo se iz Maribora z vlakom ob 12.50 opoldne. Vabijo se vsi prijatelji obmejnih bratov v Mariboru in okolici, da se pridružijo prijetnemu izletu. Ker se veselica začne še-le ob 4. uri popoldne, se nudi izletnikom prilika, da si ogledajo krasno cvetočo šentiljsko okolico, prijazne slovenske vinorodne gričke, ki jih hočejo pograbititi razni oholi tuji.

Liberalcem njihovo ljubimkovanje z nemškutarijo in strankarska sebičnost, ki jih vleče k vladi, ne dopuščata, da bi zagovarjali enoten in močen jugoslovanski klub. V „Dunajskem pismu“ poroča „N. D.“ od dne 28. t. m., da „do sporazuma skoraj gotovo ne pride.“ Ker liberalci radi tega ne morejo zakriti svojega veselja, so dali ta stavek mastno tiskati. Kaj mar liberalcem, da časovni odnosi naravnost zahtevajo močan jugoslovanski klub in da je nujna potreba, da se na vseh straneh odreče nekaterim strankarskim koristim in nekoliko žrtvuje celokupnosti. Liberalcem je glavno in edino načelo: strankarska sebičnost. Za to žive in se bore, kakega drugega ideala nimajo.

Cenen izlet na Reko, Trsat, Benetke in Padova priredi o Binkoštih slovensko glasbeno društvo „Ljubljana“. Odhod bo iz Ljubljane v soboto, dne 14. maja, povratek v torek ob 4. uri zjutraj. Vsa vožnja z železnico in parniki, gondolami po Benetkah in na slavnj Lido, vse vstopnice k beneškim znamenitostim, hrana in prenočišča v hotelih, velja iz Ljubljane do Benetk in nazaj samo 65 kron za osebo. To je bilo mogoče doseči le z izrednimi zvezami. Iz Benetk do Padova in nazaj velja vožnja le okoli 2 K. Tako cenen izlet že davno ni bil prirejen, in ker je skrbljivo, da se vidi vso znamenitost, ter je tudi za preskrbo izborna skrbjeno, ne bo nikomur žal, kdor se tega izleta udeleži. Tako poceni ne bo nikdar več mogoče videti toliko lepega. Kdor se namerava udeležiti, naj na dopisnici do 2. maja naznani svoj natančen naslov na uredništvo „Slovenca“, nakar dobi natančen spored in podrobna navodila za izletnike.

„Slov. Matica“ javlja: Knjige za leto 1909 je se dobiti. Zeleti je, da se za nje oglašajo vsi bivši člani. Tudi je potrebno, da imajo knjige za to leto vsi tisti, ki so se letos že oglasili kot matični člani ali se šele mislijo oglasiti. Minolega leta je namreč izšel I. del „Koroške“, in letos izide II. del. Le kdor je obe leti član, ima torej celotno delo. Slovenski zemljevid se zdaj tiska v državnem geografskem zavodu na Dunaju. Gotov bo okoli novega leta. Ker so stroški veliki, naj bi se oglašali tudi naročniki v sorazmernem številu.

Socialdemokratski voditelj Engelbert Pernerstorfer, podpredsednik državne zbornice, je praznoval dne 27. t. m. svoj 60. rojstni dan. V pričetku svojega političnega delovanja se je oklepal Pernerstorfer idej iz leta 1848; bil je demokrat. Toda ta struja je hitro in rapidno propadala. Kmalu sta bila v tej stranki že samo znani dr. Kronawetter in on. Konečno pa je prestopil še Pernerstorfer k socialni demokraciji, kjer si je v kratkem priboril vodilno vlogo.

Hotelirji in gostilničarji proti kmetu. Dne 25., 26., 27. in 28. t. m. se je vršilo v Gradcu zborovanje državne zveze avstrijskih hotelirjev in gostilničarjev. Iz časniških poročil je povzeti, da so bili zborovalci zelo zavzeti za svoj poklic. Glede vinskega davka so izrazili „željo, da bi ostalo pri starem“. Proti nameravanemu vinskemu zakonu so se sicer izražali posamezni govorniki, a definitivno se ni nič posebno odločnega sklenilo. Pač pa se je protestiralo proti temu, da bi smeli tudi nekrmarji točiti in na drobno prodajati pijače. Posebno se je grmel zoper vinotoče pod vejico. Ti visoki gospodje hotelirji, ki so gromeli proti kmetom, ki točijo lastni vinski pridelek pod vejico, kupujejo potrebno vino navadno samo pri velikih vinotrhcih za izredno visoko ceno. Kmetič pa bi svoj naravni pridelek niti ne smel v denar spraviti?

Razpisano je mesto oskrbnika na deželni prisilni delavnici in poboljševalnici v Messendorf pri Gradcu. S to službo so združeni dohodki IX. činovnega razreda. Prošnje se imajo vpslati do 10. maja t. l. na deželni odbor. — Značilno za razmere v dež. odboru štajerskem je, da razglša deželni odbor ta razpis samo v nemških listih.

„Gr. Tagblatt“ za bojkot. V svoji 116. številki piše ta nemško-nacionalni list, da je v Gradcu v Warfingerjevi ulici neki slovenski vinotoč. Ker baje tudi graški Nemci zahajajo pridno močit suha grla s sladkim slovenskim vinom, je nemštvo mesta Gradec v opasni nevarnosti. Zatorej pa „Tagblatt“ svoje lahkovne bratce med vrsticami poziva na bojkot proti temu slovenskemu vinotoču. Kaj bi neki rekli, če bi slovenski listi začeli prinašati imena onih pronosiranih nemških trgovcev in obrtnikov v spodnještajerskih mestih in trgih, ki se žive izključno od slovenskih novcev?

Pošta Maribor-Franzenstesse. Poštna vlaka št. 419 in 154, ki sta dozdaj vozila pošto samo med Mariborom in Beljakom, bosta od 1. maja naprej imela obratno pošno zvezo na celotni progi Maribor-Franzenstesse.

Mladinska organizacija v Nemčiji zelo napreduje. Kakor poroča „Kölnische Volkszeitung“ obstoji v zahodni Nemčiji okoli 2000 mladinskih društev s četrt milijona člani. Ta društva imajo namen pogledati katoliško versko življenje, ojačiti značaj in zanimanje za skupna vprašanja, izobrazbo itd. V isti vrsti z mladinsko organizacijo so delavske posredovalnice. Tudi protestantsko mladinsko gibanje na Nemškem ni podcenjevati. V zahodno-nemški evangelijski mladinski organizaciji je 547 društev s 44.484 člani.

Od južne železnice. Komunike južne železnice poroča, da je dosednji predsednik upravnega sveta baron Chlumecky z ozirom na svojo starost in na omajano zdravstveno stanje odstopil. Na njegovo mesto pride dvorni svetnik dr. Eger. Administrativni ravnatelj Kaizl je imenovan za provizoričnega vodjo generalne direkcije. Višji inšpektor Fall je imenovan za provizoričnega ravnatelja, ravnateljev namestnik Adam pa za ravnatelja finančnega oddelka. — Po predloženem računskem zaključku je bilo leta 1909 35.172.590 K dohodkov in 45.408.332 K stroškov. Torej znaša primanjkljaj v tem poslovnem letu 7.235.742 kron. Ta deficit je okroglo za 2.000.000 K manjši, karbor oni iz leta 1908. Dohodki osebne in blagovnega prometa so se pri vsem tem, da dela turska železnica hudo konkurenco in je bil splošni gospodarski položaj neugoden, zvišali.

Ante Jakič zopet v dušnem pastirstvu. V „Obzoru“ čitamo, da se hoče bivši urednik preminule „Slovenske Misli“ v Trstu, znani časnikar gospod Ante Jakič povrniti v dušno pastirstvo. Že pred dve leti se je Jakič baje obrnil do splitskega škofa z izjavo, da bi se povrnil, ako se mu podeli rojstna mu župnija Podgora v Dalmaciji. Nato je škof izjavil, da bi ga vsprejel zopet v cerkev, ali pod pogojem, da preživi leto dni v kakem samostanu, a potem da se zadovolji z župnijo, ki mu bo določena. Tedaj je A. Jakič to ponudbo odbil, sedaj pa — tako zaključuje „Obzor“ — se zdi, da se je Jakič premislil in se res vrača v dušno pastirstvo.

Klanjec — Hrvaško. V zagrebških časnikih je bilo čitati, da umetna cerkvena glasba zelo napreduje. Pri očetih Frančiškanih so se v zadnjem času z večjim zborom pod spretnim vodstvom gospoda Filipa Oštrja popevali umotvori slovenskih in drugih skladateljev, na primer: latinske maše od Hladnika,

Foersterja, Zajca in Gruberja, kar je ondotnemu ljudstvu zelo ugajalo. Imenovani gospod Oštir je deloval pred nekaj leti tudi v Nazarju in Trsatu. Da ima glede umetne cerkvene glasbe v Klanjcu velike zasluge tudi ondotni gospod gvardijan Benvenut Habjan, je umevno, kajti on to stroko v vsakem oziru podpira. Nedavno si je gospod gvardijan v družbi gospoda Karola Bervarja ogledal na Teharjih nove moderne orglje ter se o mojstru gospodu Naraksu vsestransko pohvalno izrazil.

Slov. kršč. soc. zveza. Ker je v četrtek, dne 5. majnika, praznik, bo odborova seja S. K. S. Z. v petek, dne 6. majnika ob petih popoldne.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Rudolf Janežič, špiritual, 5 K; posojilnica v Gornji Radgoni 40 K; hranilnica in posojilnica v Šmarju 80 K; kmetica iz Brezja tri vreče krompirja. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

Shod nemških katoličanov. Shod nemških katoličanov bo letos od 21. do 25. avgusta v Augsburgu. Pripravljala dela so že v polnem tiru. Govorniki se bodo pečali zgolj z vprašanji, ki so pereča in česu primerna. Tiskovna komisija je izdelala umetniško vstopnico. Finančna komisija je že pripravila v najkrajšem času garancijski zaklad, ki presega že 100.000 mark. Rešeno je že tudi stanovanjsko vprašanje. Shod bo v veliki mestni koncertni dvorani, ki jo bodo povečali, kar bo stalo 48.000 mark, mesto Augsburg prispeva v ta namen 20.000 mark, pripravljali odbor pa 28.000 mark. V dvorani bo prostora za 5000 sedežev in za 2000 stoješč.

Štajersko.

Mariborske novice.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na ustanovni občni zbor mariborske podružnice, ki se vrši v četrtek dne 5. majnika t. l. ob 4. uri popoldan v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika Zveze jugoslovanskih železničarjev. 2. Čitanje pravil. 3. Sprejemanje članov. 4. Volitev odbora. 5. Slučajni predlogi. Slovenski železničarji brez razlike, udeležite se s svojimi soprogami mnogoštevilno tega važnega občnega zbora! — Centrala.

Maribor. Naš občinski svet je zelo komoden in svobodoljubni. Konvent šolskih sester je prosil, da bi smel postaviti lastno pekarijo za domače potrebe. A mestni očetje so v občinski seji dne 27. t. m. uvideli, da bi bilo to preveč klerikalno, če bi se šolskim sestram kaj takega dovolilo, in so rekli, da sestre ne smejo peči kruha doma. Odklonila se je tudi prošnja fotografa Franca Kurnika za privolenje, da bi smel v Tegetthoffovi ulici postaviti fotografski atelje. — Čevljarski zadrugi se dovoli 50 kron podpore za strokovni tečaj.

Maribor. Staybenik Kiffman bo v Nagyjevi ulici postavil še letos trinadstropno hišo. Sedaj koplje temelji. Do jeseni bo stavba gotova. — Mesar Černe mora po naročilu magistrata pri svojem vrtu zraven „Narodnega Doma“ napraviti nov tratoar. — Dela pri novem dravskem mostu po stari mariborski navadi po polževo napredujejo.

Bazilika „Matere Milosti“ v Mariboru. Bazilika dobi peti biser v altariju presv. Sreca Jezusovega. Nastavek bo kmalu dodelan. Vsakemu padejo takoj v oči tri prazne dupline. V nje pridejo trije mojstersko izdelani marmornati kipi. V sredi bo presv. Sreca Jezusova. Na eni strani sv. Jožef, na drugi pa Sreca Marijina. Altar je izdelal naš mojster prejšnjih altarijev, g. Karol Kocijančič.

Celjske novice.

Celje. Prihodnjo nedeljo, dne 1. maja priredita moška in ženska podružnica nemškega šulvereina v nemški hiši Roseggerjev večer. Da ne bi imeli celjski Nemci sramotni fiasko, bobnajo s plakati in po nacionalnem časopisju na vse pretege za to vsenemško komedijo, ki pa ne bo nudila nikakega vžitka.

Celje. Graški listi poročajo, da je profesor Jošt prodal svojo hišo v vrtni ulici kamnoseškemu mojstru Johanu Kulich. Profesor Jošt je znan kot zelo velik napreden Slovenec, dočim je Kulich po poročilu „Gr. Tagblatt“ „der deutsche Steinmetzmeister“. Ta prodaja kaže zopet velik napredek celjskega slovenstva pod Kukovčev komando. „Narodni Dnevnik“ je to novico gotovo iz samega rodoljubja prespal. — Tudi trgovec Kostič je prodal svojo trgovino nemškemu trgovcu J. Kos-u. Celje napreduje!

600letnica Marijine cerkve v Celju. Na mestu, kjer stoji zdaj Marijina cerkev v Celju, je bila leta 1310 s pooblastilom oglejskega patriarha Otobona posvečena samostanska cerkev na čast Mariji v nebo vzeti. Neko zgodovinsko nezanesljivo poročilo pravi sicer, da so grofi Heunburg že leta 1241. dali sezidati samostan s cerkvijo. Zgodovinsko gotovo pa je, da so minoriti l. 1310 svojo na novo zidano, ali vsaj povečano cerkev dali slovesno blagosloviti. Zato obhajajo letos Marijina cerkev svojo 600letnico. V ta namen bo imel P. Avgust Widmer S. J. iz Celovca v času od 1. do 8. maja cerkvene propovedi. Nastopni govor ima v nedeljo, dne 1. maja ob 9. uri predpoldne, drugače pa vsak večer ob 7. uri po sv. blagoslovu.

Ptujske novice.

Ptuj. Naši Nemci so si ustanovili na mestne stroške nemški „Mädchenheim“, v katerem vzgajajo slovenska dekleta za nemštvo. V tem zavodu se poučuje tudi ples in drugo tako. Na večer dne 22. aprila je bila v „Mädchenheimu“ velika plesna skušnja mladih deklet. Nazadnje so se pa stari gospodje sukali v mogočnih valčkih z mladimi deklicami. Res imeniten tak zavod za vzgojo mladine. In vendar se najdejo še slovenski dobri stariši, ki dajo svoje hčerke v take zavode.

Ptuj. V ptujskih odvetniških pisarnah bo od 1. maja dalje uveden popolni nedeljski počitek. Odvetniki v drugih krajih, posnemajte!

Ptuj. Jurijev sejm je bil letos vsled neugodnega vremena precej slabo obiskan; zelo živahna pa je bila ob Dravi lesna trgovina: ker je Drava zadnje tedne zelo narasla, so vrli Pohorci dobro porabili priliko, in spravili nenavadno veliko lesa na Ptuj. — 10 ranjenecv so spravili eno nedeljo v ptujsko bolnišnico! To so sami čvrsti fantje ali mladi moške, ki so postali žalostne žrtve nesrečnega alkohola. Povsod se toči pijača, zato se pa fantje pobijajo, kakor neumna žival tega ne stori! Nek pisar na ptujski sodnji, 20letni Letonja iz Kranja je šel v nedeljo k svoji materi; v ponedeljek predpoldne pa so ga našli ob nekem potu napol mrtvega z razbito črepinjo. Ljudstvo ptujske okolice je zastrupljeno po ptujskem šnopsu in leze vedno globje v prepad, ako se ga ne bo še v zadnjem času kdo usmilil; žalostna resnica: tu nimamo mož-voditeljev! Ljudstvo ptujske okolice bo moralo, ako se sploh hoče ohraniti, temeljito obračunati s strupom, ki teče iz Ptuja!

Instaliral bo mil. gospod prost ptujski Fleck dne 1. maja č. gospoda J. Poplatnika, kaplana hajdinskega, na župnijo Polenšak pri Ptuj. Iskreno čestitamo!

Mesarsko klanje je bilo pretečeno nedeljo v ptujski okolici: nič manj kot 11 težko ranjenih fantov in mladih mož so pripeljali deloma ponoči, deloma v ponedeljek jutraj v ptujsko bolnišnico. Ljudje so začeli piti in se klati, da je groza. Splošno povdarjajo vsi misleči ljudje, da je to sad ptujskega šnopsa in ptujskega „Štajerca“. — 20letnega pisarja pri ptujski sodnji Letonjo, ki trije divjaki napadli z železnimi drogi, ko je prišel v nedeljo popoldne k svoji materi v Kicar pri Ptuj, mu razbili črepinjo, ga oropali in na to junaško zbežali. Roka pravice jih ima že pod ključem. Letonja je v sredo umrl v ptujski bolnišnici. Nemški listi bodo zopet pisali o divjaških Slovencih: samo to bodo pozabili pristaviti, da so ptujski šnopsarji — Nemci, ptujski „Štajero“ skrbno gojeno dete ptujskih Nemcev!

Drugi kraji.

Sv. Jurij ob juž. žel. Kakšni gospodje vodijo našo c. kr. kmetijsko podružnico, nam kaže posebno sledeči slučaj: Prihodnjo nedeljo (peto nedeljo po Veliki noči) popoldne je kakor vsako leto molitvena ura, da bi nas Bog obvaroval hudega vremena, in potem pa kakor navadno po leti vsako prvo nedeljo v mesecu rožnenskega procesija, katere se udeležijo navadno veliko ljudi iz okolice in iz trga, kar gospodje v vodstvu kmetijske podružnice dobro vedo; ti gospodje sklicujejo ravno ob tej uri občni zbor podružnice, in nas vabijo obenem na neko predavanje gospoda ravnatelja kmetijske šole, Belle-ja. Zdi se nam, da se hočejo gospodje z nami malo šaliti. Sicer pa itak poznamo te gospode. G. ravnatelju, ki ga poznamo kot trezno mislečega moža, razmere v našem kraju najbrž še niso znane.

St. Ilj v Slov. gor. V soboto dne 30. aprila se zopet vrši volitev župana, ki se zadnji torek ni mogla izvršiti.

Izpod Kapele. Okoličanom znani fini mož hoče dobiti pri Südmarki, ki je nam Slovincem najbolj sovražno društvo, za svoje zavožene gmotne razmere rešilno bilko — podporo, oziroma posojilo. Zato pa hodi in straši po okolici ter lovi razne, denarja potrebne in željne, hoteč tukaj ustanoviti Südmarkino podružnico. Sliši se, da se mu je posrečilo ujeti že okoli 25 kalinov. Pri kratkovidnosti nekaterih zgornj omenjenih se bi judeževu delo z obljubami judeževih srebrnikov nazadnje še posrečilo. Toda, pozor in pamet, muropolski Slovinci! Ako vas ni sram prodati za judeževe groše svoje rodne zemlje, ki so jo stoletja in stoletja posedovali vaši očetje in pradedje, ako se v dno duše ne sramujete postati izdajalci svojega lastnega naroda, svojih lastnih otrok nenasitnemu in nam sovražnemu tujcu, tedaj idite na limanice! Še poznejši rodovi bodo vas proklinjali, da ste izdali to lepo zemljo tujcu, da ste iz dobičkarije postali grobokopi svojega naroda! Seveda, bi se vam smejal tujec Nemec v pest, brž ko bi imel od Radgone do Ljutomerja močno sklenjeno verigo, kar je z ozirom na radgonsko opekarno v Križevcih in njene delavce celo lahko mogoče. Ali kdor ima v sebi količjak poštenja, narodne zavesti in ljubezni do rodne zemlje, ta bo pokazal takemu agitatorju — vrata! Neznajnejše, odpadnike in grobokope našega naroda pa si bomo vedeli dobro zapomniti, ter se jih ogibati kakor garjevih ovac.

Iz Ljutomerja. Slovensko pevsko društvo je tukaj priredilo v nedeljo dne 24. t. m. zabavni večer, oziroma koncert, ki se je prav dobro obnesel. Izrjene pevke in pevci so nam podali izreden užitek, zlasti v izbranih zborih „Izpod Triglava“, „Tone

solnce“, „Ljubica“ in „Ave Marija.“ Precizno in pristrano je zapel ženski zbor Bajnkovo „Travniki so že zeleni“, gđeni Repičevi pa sta se odlikovali posebej v dvospevu „Spomladni klic.“ Vodopivčeva spevoigra „Kovačev študent“ je — dasi datira besedilo iz starih časov — prav mična in naša pristno slovenska, prleška opereta, ki bi se naj uprizorila po možnosti večkrat. Gospa Seršenova je spevoigro, kakor tudi dvospev in zbor „Ave Marija“ na klavirju spretno spremljevala. Kar se tiče kapelnika gospoda Zacherla, mora se mu izreči polno priznanje glede vspeha in hvala za trud, ki ga je imel pri vežbanju težavnih zborov. Želimo, da se nam i v bodoče večkrat nudi prilika, slišati njegov dobro izšolan zbor.

Slivnica pri Mariboru. Dne 16. maja se odpre nova, že dolgo zaželjena pošta. Pečati so, kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, dvojezični. Občnna želja je, da se ustanovi tudi telegrafski urad, in upamo, da nam tudi to naš poslanec g. Pišek izposluje.

Rogatec. Elizabeta Mikolič, žena delavca v kamnolomu, je s svojo hčerko, ki je šivilja, nameravala svojega moža Jerneja Mikoliča umoriti. S skarjami ste mu hoteli prerezati vrat. Vendar se je mož še pravočasno obranil. Proti obema je uvedeno sodnijsko postopanje.

Velenje. Südmarkina podružnica za Šoštanj-Velenje je zborovala v nedeljo dne 24. aprila v Velenju v hotelu „pri pošti.“ Znano namreč je, da bi rada Südmarka napravila našo okolico za nekaj drug St. Ilj. Pa dvomimo, če se jim to posreči. Zborovanje je vodil Franc Woschnagg ml. iz Šoštanja. Znamenito za nemštvo šaleške doline je, da odbor podružnice sestoji iz samih velikih, popolnoma pristnih Nemcev: Woschnagg iz Šoštanja, Skaza iz Sel, Wutti iz Velenja, ter Orel, Selič in Supan. Sama slovenska kri!

Svečina. Našim Südmarkarjem prav lepo priporočamo, da si v zlat album shranijo govor lutrovskega pastora Albanija v Ljubnem. Naš gospod Pascolo vedno trdi, da Südmarka s protestantizmom nima nič opraviti. Svetujemo mu, naj zvesto preštudira Albanijev govor, da bo vsaj vedel, zakaj tako skrbno nabira za ljubljeno mu Südmarko. Albani je rekel, da sedanje obmejno nemštvo ni nič vredno. Ste ga čuli, oče Pascolo? Boste že morali postati protestant, če hočete pri Südmarki imeti kako veljavo.

Šmarje pri Jelsah. V nedeljo, dne 8. maja se vrši v Šmarju orlovski tečaj za mladeniče iz okrajev Šmarje-Rogatec. Spored: Mladeniči gredo k rani maši. Od 8.—10. ure predavanja, od 10.—12. ure telovadba. Popoldne je od 1.—3. ure zopet telovadba, ob 3. uri pa veliko ljudsko zborovanje. — Tečaj bosta vodila brata Vojteh Jeločnik in Ivan Podlesnik. Mladeniči, pridite vsi!

Gornjigrad. Naj naštejemo par mladeničev iz liberalnega mladeniškega shoda, da bi jih svet ne poznal. — Svetili so s svojo navzočnostjo: Drukar, Kocbek, Šijanec, Viktor Korban, stari Krajnc, dr. Konečnik, Šarb, Prisljan.

Gornjigrad. Prodnikov kandidat je na liberalnem shodu govoril o pačenju slovenskega jezika. Kako je bilo kaj pri srečanju slovenskega jezika. Doktorci, notarki, kontrolorki in drugim, ki tako rade nemško kramljajo. Kadar sedi ta družba s svojimi gospodi soprogi pri Šarbu ali kje drugod, misli, da si najmanj v Gračcu, tako brni blažena nemščina. Zaradi ene Nemke Konečnice pa vsi nemški govorijo. Prodnikov kandidat je to ostro obsodil; ali mu bodo kaj zamerili?

Pretep. V Judendorfu na Gornjem Štajerskem je prišlo dne 26. t. m. med slovenskimi in nemškimi delavci-rudarji do hudega prepira, ki se je končal s krvavim tepežem. Izzivati so začeli nemški delavci, ki so jo pa bridko izkusili.

Ljutomer. V sredo, dne 27. t. m. je bilo voljenih v okrajni zastop 8 zastopnikov iz veleposestva. Nemci se volitev niso udeležili. Slovenski volilci so po večini prišli vsi. Volili so skoro soglasno. Danes v petek volijo kmečke občine, kjer ni nobene nevarnosti. Čast zavednim slovenskim volilem!

Cirkovce. Našega Tonča, ki si menda domišljuje, da bi mu nikdo ne smel nič reči radi njegovega hišnega gospodarja, moramo javno danes pohvaliti radi njegovega mešetarstva v korist liberalnih časopisov. Mi dobro vemo za edino osebo v cirkovski vasi, ki sovraži katoliške liste in vse duhovnike, nam je natančno znano, kdo surovo in neolikano zbada katoliške može edino radi njihovega prijaznega občevanja z domačima gospodoma duhovnikom, a vse to prezremo; nikakor pa ne dovolimo Tonču tiste svobode, da bi prežal na naročnike katoliških listov, še manj hočemo trpeti, da bi Tonč delil šolarjem tiste iztise brezverskih časopisov, v katerih se domača gospoda duhovnika lažljivo in podlo napadajo. Sicer vsi Školčani in Cirkovčani s prstom lahko pokažemo oba liberalna agitatorja, ki kujeta dotične dopise, ki hodita s povešenima glavama semintja, kakor raca po luži, ki imata vsak dan 24 ur časa za obrekovanje Kmečke zveze, ki oba skupaj ne plačujeta niti vinarja dače.

Tonč se bridko pritožuje nad svojim pomagajem, starikavim pristašem Narodne stranke, ker je ba je on ociganil „Stražo“ za celih 16 K na ta način, da je poslal inserat v „Stražo“ o oni moderni brivnici in strižnici. Zato se nam sedaj kar studi, kako Tonč dopise čednega narodnega prijatelja troši po celi župniji.

Kdo pa zaupa kaj Tonču? V tem oziru ga mali Folde zelo nadkriljuje. Nismo še pozabili onih krva-

vih in zbesnelih dogodkov pri zadnji deželnozborski volitvi, ki kažejo divje sovraštvo do vrlih pristašev Kmečke zveze. Kateri količkaj pošten katoliško-narodni kmet bo še poslušal Tonča?

Agitator tridesetih let niti menda ne ve, da kupujejo ž njim domači ljudje samo radi njegovega gospodarja. Da je to res, potrdi še tisti fant, ki je njegovo bratovščino s prezirljivim nasmehom odklonil, kar Tonča še danes grize v srcu. Sedaj hoče Tonč svojo jezo hladiti nad „farškimi“, zato s posebno slastjo kaže tisti dopis, v katerem kličejo liberalci vruga na pomoč, da bi se rešili duhovnikov, kateri pa bodo mešetarja že pustili v miru, saj se še marsikateri kmet ogne dotični hiši. „Farški“ pa tukaj javno zahtevamo, da nam da Tonč mir pri časopisih itd., itd., pa ne bo toliko pritožb. Kadar bodo zopet volitve, naj gre Tonč v Haloze kupovat prolenke in telefa, bo najboljšje.

Pristaši Kmečke zveze se ne strašimo nobene-ga mešetarja, tudi se ne bojimo nobene grožnje, pa magari streljajo vsi mešetarji pri odhodu gospoda kaplana, kakor so streljali na smrt bolnemu gospodu Č. A znate žalostno in grozno povest tistih treh streljačev?

Mi hočemo imeti mir. Zato se priporočamo gospodu Antonu Goljatu, naj primerno podučí Tonča. Vsi smo enoglasno volili gospoda Antona Goljata, ki je prejel največ glasov izmed vseh izvoljenih odbor-nikov, zato menimo, da bo ugodil naši miroljubni želji, akoravno se kaj malo brigamo za celjske liberalne liste, vsaj je nam rodoljubnim pristašem Kmečke zveze celjski „Narodni List“ in „Narodni Dnevnik“ le vevnik za kompost. Tega mnenja je vsak katoliški Cirkovčan in tudi cirkovski kaplan.

Slovenjgrader-Staritr. Ko privandram neke-ga dne proti Staremtrgu jaz stari politikar s polno torbo ob Levi rami in dnevnim zapisnikom pod pazduho, srečam moža srednje starosti. Pozdrav je dal pozdrav, beseda dala besedo, začela sva se pogovarjati o političnih stvareh. Možakar mi je pravil, da je Starotržan, da je Slovenec od nog do glave, kakoršni so tudi vsi Starotržani; zelo me je razveselilo, zapišem si v dnevni zapisnik. — Starotržani Slovenci — več ne rabim stari politikar, hajd nazaj! On pa me prime za roko, naj poslušam. Pripovedoval mi je na dolgo in široko, hvalil se, kakšen Slovenec da je, in da ga ni na svetu kraja, ki bi bil bolj naroden, kakor je Staritr pri Slovenjgradu. — Da se prepričam, ako je res, kar je govoril, sem se postavil sredi Starogatrge ter sem opazoval. Kmalu sem sprevidel, kako me je nafarihal oni možakar. Spoznal sem Starotržana, kakšen narodnjak da je v resnici, ker jo je zavil v nemškutarsko gostilno in trgovino, hbet pa obrnil Narodnemu Domu. Videl dosti, si mislim stari politikar; potno torbo na ramo, v zapisnik si zapišem — ta Staritržan z besedo Slovenec, v dejanju pa kakor veter potegne, in hajd proti Slovenjgradu. Že med potjo sem zvedel, da je v Slovenjgradu precej Slovencev, da pa so nekateri tudi taki, kakor veter potegne. Mogoče so pa na želodec bolani, si mislim, treba bo pogledati. — Spoznal sem, da jih je precej, ki so vetru pod komando, posebno zadnjič, ko jih je turnerska sapa vlekla na nemško veselico, katere so se nekateri slovenjegraški Slovenci (?) udeležili. V glavi se mi je zvrtilo, meni staremu politikarju, ko sem vse to videl, in začel sem fantizirati... Dragi mi! Če si Slovenec, ali te ne zbode v srce, ko jo zaviješ v nemško ali nemškutarsko gostilno ali trgovino. Kam plovemo, kam bredemo? Vidi se, da je tukaj še preveč narodnega spanja. Slovenjegraški nemškutarji se pa vsemu temu smeji, ker jim Slovenec polni žepe. Saj se je eden izrazil: „Wenn ich den Windischen dreimal hinaus wirf, kommt er mir das viertemal herein.“ Ali naj gre tako naprej? Ne! Zbudi se Slovenjgrader, zbudi se Staritr, pokaži, da smo Slovenci ljudstvo, ki se zaveda, da je treba svoje narodne dolžnosti izpolnjevati tudi v dejanju!

Rajhenburg. Pri pokrivanju stolpne strehe nove cerkve se je ponesrečil delavec Anton Hribar. Padel je iz višine 40 metrov, in vsled dobljenih poškodb umrl.

Jarenina. V nedeljo, dne 8. maja se vrši ob 3. uri popoldne v gostilni g. Cvilaka občni zbor tukajšnje hranilnice in posojilnice. Po občnem zboru govori mariborska govornika gg. dr. Leskovar in nadrevizor Pušenjak. Ker je zlasti zadnje leto dosegla naša posojilnica krasen uspeh, in ker bomo v Jarenini prvič slišali imenovana govornika, se nadejamo, da nobeden Jareninčan in šentjakobčan ne bo manjkal. Tudi mladina je dobrodošla. Somišljenike uljudno prosimo, da agitirajo za mnogoštevilno udeležbo.

Sv. Jurij ob juž. žel. Prihodnjo nedeljo, dne 1. maja po večernikah priredijo šolske deklice lepo veselico v gornji dvorani „Katoliškega Doma“. Na vsporedu so: Gledališka predstava: „Deklica s tamburico“, mladinska igra v treh dejanjih, deklamacija in petje. — Vsi prijatelji mladine ste uljudno vabljeni!

Sv. Bolfenk pri Središču. V četrtek, dne 28. aprila smo položili v hladen grob Vinca Lukmana, kmeta v Vodranceh. Pokojni je bil priden mož, ki je lepo vodil in skrbel za ženo in je bil krščanski oče, ki je zelo lepo skrbel za otroke. Bil je tudi miroljuben sosed. Bil je častna oseba v občini, in je bil več let občinski predstojnik. Bil je nekaj tudi krščanski fant. Kajti kot mož je zadnja leta pripovedoval: „Jaz sem se bal pretepa kot fant, ker bi me bilo strašno sram, če bi bil sodnijsko kaznovan.“ Pokojnik je bil razumen mož, zato je bil tudi nadzornik naše hranil-

nice in posojilnice. Bil je zelo potrpežljiv gospodar, ki je potrpežljivo prenašal nezgode, ki so ga zadele pri gospodarstvu. Ljubil je ženo in otroke tako, da je takih mož in očetov malo najti.

Sv. Bolfenk pri Središču. Kako divja je liberalna stranka. Bolfenski liberalni fantje liberalne lažinapredne stranke grozijo fantom in dekletom krščansko-socialne zveze, da jim bodo znake trgali. Naši fantje in dekleta pa pravijo, da bodo ostali mirni, pač pa se bodo oglasili pri posvetni oblasti, če jim bo kdo storil kako krivico. Krščanski očetje in matere ne trpite, da bi vaši sinovi in hčere nosili lažinapredne znake!

Trbovlje. Za „Društveni Dom“ v Trbovljah so darovali: Jos. Lončarič, kaplan v St. Jurju ob Taboru, 30 K; Anton Veternik, župnik na Dolu, 10 K; Jakob Gašparič, kaplan na Dolu, 10 K; Leopold Puhar v Ljubljani nabral 8 K; Leopoldina Cukljati nabrala 5 K; Leopold Puhar, Ljubljana, 10 K; Jordan Fortunat, paznik v Trbovljah, 10 K; pravi Trbovljeci darovali 5 K 50 vin.; pri Parašuhu licitirana smodka 4 K; posojilnica Šmarje pri Jelsah 20 K; posojilnica Zibika 10 K; Zupan st., paznik, nabral 5 K; Jamšek Nikolaj, kaplan v Trbovljah, 10 K; Angela Germadnik nabrala 8 K, in sicer so darovali: Mat. Germadnik 2 K, Ang. Germadnik 2 K, Ivan Jerman 1 K, Jakob Pintar 40 vin., Mih. Zupančič 1 K, Terezija Godec 1 K, Germadnik Zofija 60 vin. Somišljeniki, žrtvujte nekaj kronic, da bo Dom kmalu pod streho!

Trbovlje. 20. t. m. proti večeru je blizu kolo-dvora povozil vlak 25letno deklo Veroniko Smodič. Bila je na mestu mrtva.

Trbovlje. Umrla je gospa Jožefa Čamer, mati soproge trgovca Krammerja. Bila je vzgledna krščanska žena. N. v m. p.!

Trbovlje. Telovadni odsek „Orel“ v Trbovljah vabi uljudno na veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 8. maja 1910 v prostorih g. M. Pusta (p. d. Španca). Spored: 1. Pozdravni govor. 2. Solo-petje. 3. „Sanje“. Igra s petjem v petih dejanjih. 4. Petje. 5. Šaljiva pošta z uradom. Začetek ob ¼4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 70 vin., stojišča 40 vin. — K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Kapela. Dne 17. malega travna 1910 se je vršil pri Kapeli, okraj Gornja Radgona, zaupni županski shod in poučni sestanek slov. županov in odbornikov, ki se je v očigled res potrebne županske organizacije povoljno obnesel. Sklenilo se je, da se sestanek županov in odbornikov tukajšnjega okrožja napravi vsak drug mesec! Tu se bodo reševale razne koristne zadeve, v katerih si poedinec dostikrat ne ve pomagati, kakor se bode tudi gojila medsebojna izobrazba v težkih županskih poslih. Tudi v političnih zadevah slovenski župani in odborniki ne smejo zanemarjati svojih dolžnosti, osobito, ker tvori gornjeradgonski okraj zelo važen mejnik ob nemški meji! — Med drugimi so zbrani zaupniki sklenili, da se našim gg. deželnim in državnim poslancem predloži nekatere resolucije glede na obstrukcijo v deželnem zboru, glede na brezobrestna posojila vinogradnikov, glede na vinski davek; nadalje resolucija o opustitvi zastarele ministrske naredbe, po kateri more vsak, kdor v tistem letu prosto žganje kuha, in hoče točiti pod vejico, plačati, kar je imel pri žganjekuhi prostega in končno resolucija o starostnem zavarovanju.

Št. Jurij ob Ščavnici. Kmet podr. Sv. Jurij ob Ščavnici: Vsled hitrih poizvedovanj vlade radi vinskega davka, je kmet. podružnica sklicala izredni občni zbor, pri katerem se je sklenil odločen protest, kateri je z 250 podpisi vinogradnikov romal na Dunaj, da ga g. poslanec Roškar predloži vladi in zbornici.

Fram. Na praznik Kristusovega vnebohoda, v četrtek, dne 5. majnika, bo pri nas mladinska svečanost s pridigo pri ranem opravilu ob šestih in z govorom po večernicah. Pridigoval in popoldne govoril bo profesor dr. Hohnjec.

Koroško.

Djekše. Naša občina bode dala letos predelati občinsko pot od Vovber na Djekše. Stalo bode to 69.600 K. Načrti se vidijo pri e. kr. okrajnem glavarstvu v Velikovecu. Ponudbam je treba priložiti 5% za vadij.

Šmartin pri Beljaku. V gostilni Elizabete Wransta se v nedeljo dne 24. t. m. sprla hlapec A. Koderman in delavec A. Gaspar. Ker je Koderman močno sunil Gasparja, se je ta tako razjezil, da je pograbil sekuro in udaril Kodermana tako močno po glavi, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Ko bi neki prijatelj Kodermanov o pravem času Gasparju ne od-vzel sekire, bi ta brezdomno Kodermana ubil. (Alkohol!)

Rož. V potoku Grašica so našli dne 26. t. m. mrtvo žensko truplo, ki je bilo pa že močno strohnelo. Identiteta mrtlice se ni mogla dognati.

Beljak. Ponesrečil se je dne 26. aprila na tukajšnji postaji Andrej Tačik, nadzornik e. kr. avstr. državnih železnic. Padel je tako nesrečno, da si je strl nogo.

Paternion. Raz visoko steno v Kostahovem grabnu je padel dne 24. t. m. 78 let stari Šime Hanzler v globok prepad. Bil je pri priči mrtev. Našlo se ga je z razbito glavo. Le z veliko težavo se ga je spravilo iz globočine.

Primorsko.

Liberalna surovost. „Gorica“ poroča: Minulo nedeljo so se vozili dornberški Orli z vipavsko železnico iz Gorice domov. Na prvaški postaji so vozove, v katerih so bili Orli, napadli prvaški liberalci s kamenjem. Pobili so nekaj šip. K sreči ni kamenje zadelo nikogar, le čepico je kamen zbil z glave enemu Orlu. Uvedena je preiskava. Liberalci so grozno upili. Surovost prvaških liberalcev je velika. Menda na celim Goriškem je ni večje! „Soča“ je lahko ponosna na prvaške napadalce vlaka! Kamen je njih orožje! Kakor culukafri! Sramota!

V Trstu se bo od 18. do 23. maja vršil 14. mednarodni časnikarski kongres. Udeleženci kongresa bodo dne 19. t. m. na Lloydovem parniku „Thalia“ napravili izlet po Adriji, ter si ogledali med vožnjo Pulj, Brioni, Kotor, Dubrovnik, Opatijo in Lovrano. Otvoritev kongresa bo na parniku takoj po odhodu iz Trsta. Izleta se bode udeležilo več višjih uradnikov, med njimi princ Hohenlohe in predsednik Lloyd dr. pl. Derschatta.

Pogreb mohamedanca v Trstu. Dne 27. aprila se je vršil iz mrtvašnice tržaške bolnišnice pogreb mladega mohamedanca imenom Belek Mehmet Mihis. Njegovi sorodniki so zahtevali mohamedanskega vojaškega popa, da bi opravil molitve za rajnim. Ker tega ni bilo slučajno doma, je opravil neki vojak bosanskega pešpolka dotične pogrebne ceremonije. Ker je bil na mrtvaškem vozu naslikan križ, mohamedanci niso pustili mrtliča peljati s tem vozom, dobili so drugega, ki je bil brez križa. Velikanska množica radovednih Tržčanov je gledala čuden, v Trstu nenavaden spre-vod.

Čuden vpliv pozdrava. Da so Lahi res nagle krvi, ki pri vsaki malenkosti vskipijo, nam priča sledeči dogodek. Neki Lenarducci je dne 27. t. m. v Trstu v neki kavarni dostojno pozdravil znanca Franc Locatelli, ki je bil v družbi neke mlade dame. Locatelli je to tako razjezilo, da ga je Lenarducci pozdravil, da mu je zadal v jezi z dolgim nožem 8 težkih ran. Suroveža so aretirali, ranjenca pa spravili v bolnišnico.

Književnost in umetnost.

Naš Dom. Glasilo slovenske mladine. X. letnik, štev. 8. Vsebina: Mladinska izobrazba: Kako so nas ponemčili. — Spomlad mladosti. — Zabava: Dan sprave. — Dve klepetulji. — Kaj je novega po svetu? — Orli: Kako obćujemo z nasprotnikom? — Dekliški vrtec: Dobra gospodinja. — Dišeči muškat. — Lenoba. — Društveni glasnik. — Drobčinice. — „Naš Dom“ je izborno urejevan mladinski list. Zadnji čas se naročniki „Našega Doma“ zelo množe. Mladino-ljubi, širite ta mladinski list!

Slovenski Učitelj. Letnik XI., štev. 4. Vsebina: Strahovanje učencev. — Spomini z dunajskega tečaja za slaboumne. — O uporabi motivov pri katehezi. — Kako naj bi se uravnaval pouk nemščine, da bi ustrezal praktičnim potrebam ljudstva? — Dekret sv. očeta Pija X. z ozirom na pogosto sv. obhajilo mladine. — Katehetski vestnik. — Učiteljski vestnik. — Raznosterosti — Slovstvo in glasba. — „Slovenski Učitelj“ je glasilo slovenskega krščanskega mislečega učiteljsva. List toplo priporočamo.

Voditelj v bogoslovnih vedah. Leto XIII. Zv. 2. — I. Razprave: Dr. L. Ehrlich (Celovec): Kantova kritika naših dokazov za bivanje božje. Zavrača Kantove ugovore proti kosmologičnemu in teleologičnemu dokazu za bivanje božje. — M. Štrkl (Sv. Peter pri Mariboru): Cerkveno življenje v novem delu sedanje lavantinske škofije v letih 1828—1843. V župniškem arhivu pri Sv. Petru je našel g. župnik Štrkl mnogo pisem, ki so jih duhovniki slovenskega dela sekoveške škofije pisali Glaserju, ko je bival v Gradu od leta 1829 do leta 1844 kot kurat v Karlovški kaznilnici in pozneje, od leta 1838, kn. šk. konzistorialni tajnik. Na podlagi teh pisem, v katerih poročajo duhovniki o raznih zadevah, prosijo Glaserja posredovanja in pomoči, opisuje g. Štrkl tedanje cerkveno življenje v župnijah severno od Drave. — Dr. P. Guido Rant: „Hrepenenje večnih višav“ (Gv. 49, 26). O treh stvareh govori g. pisatelj: 1. da se da to besedilo kritično zagovarjati proti konjekturam nekaterih novejših kritikov; 2. da se da naobračati na Odršenika; 3. da tudi mi s svojega stališča lahko tako pozdravljamo presv. Srce Jezusovo. — Dr. A. Medved: P. Rogerius Labacensis in Abraham a. S. Clara. Zago-varja proti dr. Pregelju trditev, da je Rogerij poznal in uporabljal Abrahamove spise. — Dr. J. Tomažič: „Veto“ ali „exclusiva“ pri volitvi papeža. G. pisatelj končava v tem zvezku zgodovinski del razprave, govoreč o konklavih od 17. do 20. stoletja. Posebno temeljito razpravlja o onih deveterih, v katerih je kaka država izvršila formelno izključitev. — II. Iz duhovnega pastirstva. — III. Cerkveni pregled: I. 1. Pastirski listi. Vsebina slovenskih pastirskih listov. 2. Boj za šolo na Francoskem. Izvirno poročilo o razvoju in sedanjem stanju vprašanja. II. Delo za zedinjenje. 1. Bratovščina sv. Cirila in Metoda ter Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. 2. Akademija Velegradensis (Dr. F. Grivec. Pravila in načrt mednarodne znanstvene družbe, ki se bo v kratkem ustanovila za poučevanje vzhodne cerkve. O tem važnem podjetju bode-mo v listu še izpregovorili. — IV. Slovstvo. a) Pregled najnovejšega katehitičnega slovstva (dr. J. Somrek). b) Ocene bogoslovnih del.

Narodno-obrambno delo.

Pastor Albani in Südmarka. Radi Albanijevega govora na zborovanju Südmarkine podružnice v Ljubnem, kjer je napadel spodnještajersko nemštvo, je završalo v Südmarkinih vrstah. Zadnja „Deutsche Wacht“ celo zahteva, da se mora Albanija na obnem zboru Südmarke izključiti iz društva. Albani je izustil besede: „Spodnještajersko nemško prebivalstvo na jezikovni meji ni mnogokaj vredno. Zaradi sramotnega subvencijskega gospodarstva je do cela korumpirano. Krivi so tega Südmarkarji. Vedno se trdi: „Den Brüdern in bedrohten Land, warmführendes Herz, hiltreiche Hand.“ To „warmführendes Herz“ pa ni drugo, kot da se nemški ljudje na jezikovni meji pomehkužijo, ter pumpanje denarja iz Südmarkine blagajne!“ Celjsko nemško glasilo udarja po Albaniju, ker je izjavil, da Südmarka ne dela prav, ker kupuje tudi nemška posestva in na nje naseljuje Virmenberžane. Albani je tudi očitno povedal, da „protestantski švabski naseljenci v St. Ilju v moralnem oziru niso Bog ve kaj vredni. Hčere naseljencev prerade plešejo s slovenskimi viničarskimi fanti, očetje pa se tudi ne boje imeti razmerja s slovenskimi posli.“ Albani, ki je eden najhujših Südmarkinih propagatorjev, je povedal odkrito besedo o njenem škandaloznem naseljeniškem delu. Res, mnogo je gnjilega v švabski naseljeniški koloniji v St. Ilju! Ker pa je Albani imel korajžo, da je izrekel svojo kritiko, — bo zletel najbrž iz Südmarke.

Naša mladina pri narodno-obrambnem delu. Mladinske zveze, posamezni mladeniči in dekleta bi lahko mnogo pomagali pri obrambnem delu. Za vzgled imejmo nemško mladino. Protestantovska mladinska organizacija v Nemčiji je nabrala leta 1909 za Schulverein 86.350 mark, za Südmarko pa 48.700 mark. — Gimnaziji šotske gimnazije na Dunaju so za Roseggerjev sklad nabrali med seboj 2000 K. Lep vzgled našim mladim nabiralcem za „obmejne Slovence“ so ubogi učenci ljudske šole v Kodavi na Moravskem, ki so zložili 3 K 20 vin za nemški Schulverein. Slovenska mladina posnemaj!

Rečica ob Savinji. Dne 25. aprila t. l. v St. Janžu se vršeci „Neglič-Krštočevi“ gostijo se je nabralo za St. Iljski dom 14 K. Bog plati vrlim rodoljubnim darovalcem stotero! Novoporočencema pa daj Bog svoj obilen blagoslov! Bila srečna! Hvala srčna nabiratelju!

Mariborska nemška „sparkasa“ je darovala za nemški šulverein 500 K, za Südmarko 500 K, za nemškega otroka 10.000 K, za nemški kasino in gledališče 5000 K. Tako meče ta zavod denar za vsenemške namene. Če pa prideš v uradnih dneh v hranilnico, vidiš, da zahaja tje mnogo Slovencev in nosi Nemcem svoj denar.

Statistiko o narodno ogroženih krajih na naši jezikovni meji bo izdala Slovenska dijaška zveza. V to svrhu bo razposlala S. D. Z. našim zaupnikom na jezikovne meje vprašalne pole, da dobi natančne in podrobne podatke o narodno ogroženih krajih. Naši somišljeniki-zaupniki se prosijo, da že zdaj zbirajo zanesljive podatke. Ako bo naša narodno-obrambna organizacija imela natančno statistiko o naših ogroženih krajih, bo delo tem lažje. Schulverein in Südmark imata n. pr. celo svoj lasten zemljevid, in zelo natančno popisane kraje ob jezikovnih mejah.

Narodno gospodarstvo.

Poročilo o letošnjih setvah. Poljedelsko ministrstvo je izdalo pred dnevi poročilo o stanju letošnje zimske setve v Cis- in Translajtani. Glasom poročila je zimska pšenica izborna prezimila, tako da je pričakovati, če ne bodo nastopile prevelike poletne vremenske uime, dobre letine. Istotako je tudi stanje rži skoraj povsod zelo povoljno. Ječmen kaže tudi izredno lepo. Le mišja zalega je napravila ponekod pod snežno odejo škodo, ki je pa večinoma neznatna. Dobro prezimile so tudi različne detelje. Rudeča detelja in lucerna, pa tudi sejana trava kaže, da bo obilna košnja. Le na travnikih in pašnikih se je dosedaj opazovalo, da lanska suša še ni zapustila popolnoma svojih sledov. Vendar vpliva sedajno mokrotno vreme zelo ugodno na razvoj trave in detelje. Blagodejni dež zadnjih dni bode še bolj okreplil ugodno stanje zimskih setev. Pa tudi jarina, kakor oves, ječmen, pšenica in druge posetve bodo zelo hvaležne sedanjim obilni vlagi.

Koruza je v južnih deželah že večinoma posejana, tako tudi krompir. Sladkorno peso se je tudi že v severnih, za njo ugodnih pokrajinah spravilo v zemljo. Hmeljski nasadi so tam, kjer prejšnje leto ni bilo občutnih rastlinskih bolezni in kjer se je začasno in korenito poškopilo, dobro prezimili in so tudi ostali čvrsti in zdravi.

V vinogradih, v starih in novih, poganja trsje obilo grozdčiča in imamo upanje, da bo tudi vinska letina glede na količino prav obilna.

Letos bo tudi sadno leto. Skoraj vsak grmiček je razcveten. Če ne bo posebnih vremenskih nezd, ugne letošnje leto biti vkljub Halleyevemu kometu blagoslovljeno leto. Bog daj!

Avstr. živinozdravniki proti mazačem. Konferenca delegatov vseh živinozdravniških korporacij, ki se je vršila pred kratkim na Dunaju, in katere se udeležil tudi zastopnik profsorskega kolegija dunajske živinozdravniške visoke šole, profesor dr.

Hartl, in profesor češke univerze v Pragi, živinozdravnik dr. Kasperek, se je izrekla proti upeljavi živinozdravniških mazačev, ki naj bi se imenovali živinski pomočniki. Če se zakonito zavaruje naslov „živinozdravnik“ in če se zavaruje izvrševanje živinozdravniške prakse, živinozdravniki ne bodo nasprotovali, da se na poljedelskih šolah uvede pouk o negovanju živine in o prvi pomoči pri nezgodah. Ljudje, ki bi dovršili take tečaje, ki se uporabljali tako, kot v humani medicini bolniški strežaji.

Uvoz umetnih gnojil v Avstrijo. Kakor se razvidi iz poročil c. kr. statistične centralne komisije, se je uvozilo leta 1909 v Avstrijo in sicer: Tomaževe žlindre iz Nemčije 1.537.041 kvintalov, surovega čiljskega solitra iz Čile 805.333 kvintalov, raznih soli za gnojenje iz Nemčije 201.286 kvintalov, raznih drugih umetnih gnojil iz Norveškega 16.006 kvintalov in še kostne moke iz Nemčije 95.801 kvintalov.

Za povzdigo prašičjereje. Cene svinjskega mesa so dosegle višino, kot še nikdar doslej, vendar pa imajo mesarji precej truda, da se preskrbe z zadostno množino mesa. Poraba svinjskega mesa je ogromno narasla, in če tudi se trudijo kmetovalci vseh dežel v Avstriji, da povečujejo in množe svinjake, vendar ne morejo zadostiti zahtevam. Tudi na Ogrskem spoznavajo plodnost prašičjereje v polni meri. Poljedelski minister grof A. Serenyi je namreč poslal skoro na vse komunalne oblasti in kmetijske društva sledeči razglas: „Na velikih svetovnih trgih se zelo povprašuje po svinjskem mesu, ki ima zelo visoke cene, katere tudi brčkone ne bodo padle v bližnji bodočnosti. Želeli bi le bilo, da bi se tozadevno bolj povzdignilo kmetijstvo ter preskrbovalo svinjskega mesa, kolikor je le mogoče. Zaradi tega se je ministrstvo odločilo, da plača tretjino kupne cene za gojenje prašičjereje določenih mrjascev. Dalje se je tudi pooblastilo kmetijske nadzornike, da morejo izposlovati letno državno podporo 50 K za one male občine, v katerih je le malo plemenskih svinj in je vzdrževanje mrjascev predrago.“ Istočasno prosi tudi minister oblasti in društva, naj store kolikor je mogoče za povzdigo prašičjereje.

Ali se smejo saditi meloni skupaj s kumarci? Da se ne sme saditi melonov s kumarci skupaj, ve malokateri. Če se vsadijo namreč meloni s kumarci skupaj, zgube meloni na sladkobi in zaradi tega torej na dobroti, in sicer zato, ker se melonov cvet s cvetnim prahom kumare oplodi; nasprotno pa se cvet kumare z melonovim cvetnim prahom ne oplodi in vsled tega ne postanejo kumarce sladke, čeprav rastejo z meloni. Iz tega se da torej sklepati, da se sladkor, ki se nahaja v melonih, ne da potom oploditve prenesti na kumare.

Koliko moke se dobi iz pšenice in rži? Nekdaj se je dobilo iz 100 kg pšenice 55 kg lepe bele, 18 kg srednje in 9 kg črnkaste moke ter poleg tega še 18 kg otrobov. Dandanes pa se dobi vsled izboljšanja strojev več boljše moke in 8–10% manj otrobov. In enako je tudi pri rži. S starimi mlini se je dobilo iz 100 kg rži 20–25 kg bele moke, 12 kg klajne moke in poleg tega še otrobe. Dandanes se pa dobi iz 100 kg rži 60–61 kg dobre bele moke, ostalo so otrobi.

V Rusiji kažejo zimske setve izredno lepo. Vsa ozimna po vsej državi je dobro prezimila. Pričakuje se zategadelj letos v Rusiji bogato žitno letino. Tudi spomladna posetev se je v lepem vremenu izvršila in kaže zelo lepo. Iz teh vzrokov je cena na ruskih žitnih trgih zadnje dni rapidno padla; za ržjo skoraj nihče ne povprašuje. Pšenica in ječmen imata sicer še odjemalce, pa le po zelo nizki ceni. Največjo veljavo ima turščica, ker jo je malo v zalogah.

Razgled po svetu.

Katastrofalna povodenj v Srbiji. Poročila, ki dohajajo o zadnji povodnji v Srbiji, so vedno strašnejša. Število oseb, ki so utonile pri tej nesreči, je naraslo že na 400. Prizadeta po povodnji je najbolj Šumadija. V 30 vaseh te pokrajine je škoda nad 10 milijonov dinarjev. Pa tudi v Pirotu, Nišu in v dolini Toplica je bila povodenj grozna in je napravila brezprimerno škodo.

Čez 200 let. Edison, slavni iznajditelj in elektrik, je zašel med preroke in je izjavil, kako bo na svetu izgledalo čez 200 let po njegovem mnenju. Ljudje se bodo polastili še v veliko večji meri kot dosej vseh moči zemlje in zraka ter bodo ustvarili čudeže na polju tehnike. Življenjske potrebsčine bodo tako cene, da si bo mogel navaden delavec privoščiti razkošnosti, kakršne si more dovoliti dandanes le bogatin, ki ima letno 800.000 mark dohodkov. Edison ne veruje samo, da bo imelo človeštvo velike koristi od radija, ljudje bodo uporabili tudi vulkane v svojo korist. Dandanes tavamo še v temi in smo kljub raznim uspehom še-le v začetku. Sedaj smo ljudje še zelo nevedni. Ne veino, kaj je teža, kakšna je narava gorkote, luči in elektricitete, četudi se vsega tega nekoliko poslužujemo. Velikanski razvoj se bo moral zgoditi v naših možganih, da se bomo mogli povzdigniti do resnične višine napredka. Edison pravi, da bo ob leka tako cene, da bo lahko vsaka ženska zadostila zahtevam mode. Iz žaganja bodo delali umetno svilo, ki bo lepša od naravne in se bo tudi bolj svetlikala. V 50 letih bodo črvi sviloprejci popolnoma nepotrebni, kakor je postal indijski indigo, namesto katerega se sedaj rabi indigo, ki se izdeluje v laboratorijih kemičnim putem.

Zenski shod zaradi cigarete. Amerika je poznana večina ljudem kot dežela svobode. Vendar se časti!

zgodí, da je v tem Eldoradu svobode ženskam marsikaj prepovedano. Tako je v Ameriki zelo neumestno, če dama kadi. Cigareta v ustih kake ženske povzroči svobodnim ameriškim državljanom največji stud. V nekem elegantnem lokalu prve vrste si je vendar dovolila neka Francozinja, ki ni bila poučena o ameriških navadah, nezaslišano prostost, da je kadila cigareto. Neka dama izmed hčera svobodne dežele je poslala takoj natakarka k Francozinji z naročilom, naj preneha kaditi. Ko to ženska ni upoštevala, se je dvignila svobodna hči Amerike ter je pozvala dame, ki so bile navzoče v dvorani, k protestnemu zborovanju proti kadilki. Večje število dam je zapustilo jedilnico in odšlo v sosednje prostore. Sklicateljica shoda je začela tu pridigovati, da cigareta le škoduje ženskemu zdravju. Od žensk, ki kade, je veliko odstotkov histeričnih, nimajo pravice naziranja ter so ekscentrične. Tudi se zgodi, da ženske, ki kade, ne rode zdravih otrok. Vzroke, ki so se naštevali na zborovanju, se je predložilo Francozinji, ki je smehljaje sedela za mizo s cigareto v ustih. Izjavila je, da ni bila še nikdar bolna, da ne muči svojega moža niti s svojimi mukami, niti s histerijo, da ima štiri popolnoma zdrave otroke; in to vkljub temu, da že 12 let redno kadi.

Dve mični dogodbici iz življenja papeža Pija X.

Papež Pij X. pripoveduje mično dogodbico, ki je sledila njegovemu imenovanju za škofa v Mantovi. Čutil se je tako nedostatnega za odgovorno službo, da je šel iskat navdiha in moči kot romar h grobu sv. Antona Padovanskega in se je zgledil v cerkvi s prošnjo, da sme darovati sv. mašo ob grobu svetnikovem. Menih-cerkovnik je zahteval njegov celebret (dovoljenje darovati sv. mašo), ali monsignore Sarto, ki je dostikrat pridigal v Padovi, ni smatral za potrebno prinesiti listino seboj, in povedal je to menihu, ne da bi se pa dal spoznati.

Zadnji ga je pričel izpraševati.

„Odkod ste prišli?“

„Iz mesta Treviso.“

„Kaj delate tam?“

„Nič!“

„Kako nič? — Ali niste kurat, ali vikar, ali kaplan?“

„Ne.“

„Vendar ste videti razumni, in Treviso potrebuje dobrih duhovnikov!“

„Da, sedaj, to je res.“

Med tem je menih očividno vzljubil neznanega duhovnika, in rekel mu je po očetovsko:

„Ali hočete, da vas priporočim škofu treviskemu? Poznam ga dobro, in te dni je imenoval svojega generalnega vikarja Sarta za škofa mantovanskega.“

„Hvala lepa! Prav lepo od vas“, je odgovoril drugi popolnoma mirno.

Po tem razgovoru je dobri menih dovolil svojemu varovancu na častno besedo darovati sv. mašo, pri kateri je sam stregel, in potem je naprosil svojega gosta, vpisati svoje ime v knjigo, pripravljeno v to svrhu.

Ko je zagledal: „Giuseppe Sarto, škof mantovanski“, se je zgrudil na svoja kolena in je prestrašeno vzkliknil:

„Sv. Anton, kaj si mi pripustil storiti!“

In ponižno je poljubil škofovo roko.

Papež še rad in z veseljem pripoveduje to dogodbico, in se spominja tudi, da je štiri leta pozneje, prišedši v Rim, ob duhovniškem jubileju Leona XIII., sam stregel pri maši za nekega preprostega duhovnika, po imenu Radini-Tedeschi, ki je sedaj škof bergamski.

Mladi duhovnik je klečal v neki kapeli, čakaje kakega mašnega streznika, ko se je škof Sarto približal in se ponudil kot takega.

„Ne, ne, monsignor, nikdar ne dovolim, da bi škof stregel pri maši priprostemu duhovniku!“, je vzkliknil prestrašeno.

Ali škof je hotel, rekoč: „Jaz hočem streči pri maši in vi morate ubogati!“

Potem je škof prižgal sveče, pripravil svete posode, pomagal obleči se duhovniku, in pokleknil poleg njega s tako priprosto ponižnostjo, da je mašnika zmešal.

Po maši je duhovnik zahvalil škofa za njegovo prijaznost in rekel: „Če boste kdaj papež, lahko poročem po resnici, da je papež stregel pri moji maši!“, čeprav se mu tedaj še sanjalo ni, da njegove besede obsegajo prerokovanje.

Res, samo 14 let pozneje je škof Sarto postal Pij, in po čudnem naključju je otec Radini-Tedeschi asistiral kot akolit pri kronanju.

Ko ga je pozneje sprejel, je rekel novemu papežu: „Sveti oče, nazadnje sem imel srečo povrtniti uslugo, ki sem jo prejel od vas pred tucat leti!“

„Kako uslugo?“

„Da sem stregel pri maši vaše svetosti, ki je stregla meni, ko ste bili škof mantovanski.“

„Spominjam se prav dobro“, je rekel papež smehljaje.

„Samo razlika je“, je nadaljeval otec Radini-Tedeschi, „da je bilo za škofa mantovanskega streči pri maši meni dejanje velike ponižnosti, streči pri maši vaše svetosti pa je bilo za me dejanje velike časti!“

Nikoli več

ne bodem menjal mila, od-kar rabim Bergmanovo Steckenpferd-liljino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Mlinarji pozor!

Prodajam za nizko ceno, zaradi opustitve obrti francoske mlinarske kamne, (Französische Mühlsteine) še novi, malo rabljeni. Alojz Kupec, pošta Sv. Pavel pri Preboldu. Štajersko. 58

St. Ilj v Slov. goricah.

Krasno posestvo, ob železnici in državni cesti, ki meri okrog 20 oralov najlepše zemlje, z zidanimi poslopji se prodaja kakemu Slovincu. Naslov pove uredništvo Straže. 45

Nagrobne vence

v vsakovrstnih izpeljavah,
trake z napisi, in sveče za pogrebe priporoča
Goričar & Leskovšek v Celju
trgovina s papirjem in pisalnim orodjem.
Na debelo in drobno! 220 Na debelo in drobno!

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofone od 20 do 200 K.
Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 8-
Porocni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-
Večletna jamstva.

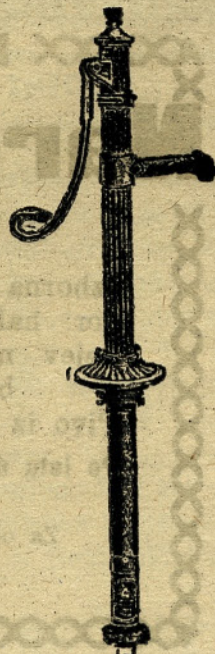
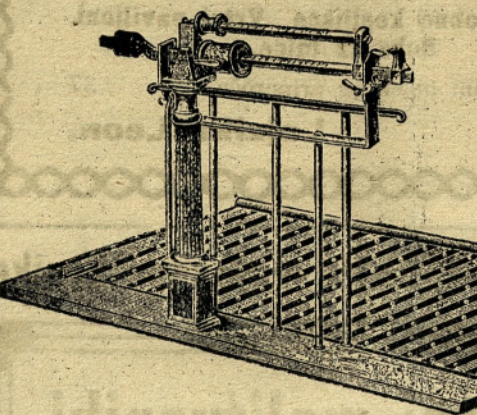
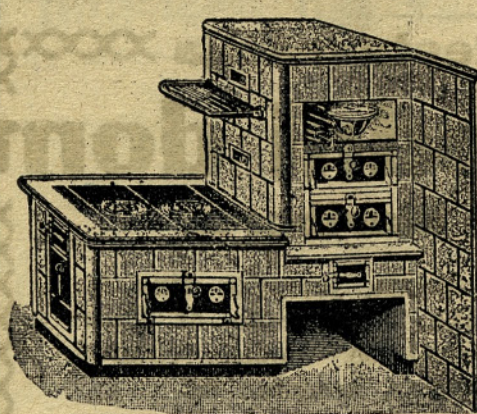
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.
Kupujem zlatnino in srebro.

Zaloga pohištva

Franc Pleteršek,
Maribor, Koroška ul. 10

priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva, iz trdega in mehkega lesa. Oprave za kuhinje, jedilnice, spalnice. Divane, vložnike, krate, stole, ogledala. Železne postelje za otroke.
Vse po najnižjih cenah.
Domače delo.

Štampilje
iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Stavbeni in umetni, ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje
Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdejem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückewagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

NAŠIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši pridatek za kavo „ZAGREBSKI pravi FRANK“ s kavnim mlinčkom, kot izvrstni domači izdelek. 52

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol
se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

V nedeljo 1. maja v Pekre!

V gostilni g. Mihaela Koejan pri „pekškem vinskem izvirku“ se vrši

majeve svečanost,

združena z raznim razveseljevanjem. Začetek ob 3 uri. Vstop prost. Igra priključena godba. Za dobro kuhinjo bo preskrbljeno.

Staro in novo pekarsko, rdeče in bele biželske vino. Za obilen obisk prosi

L. Markov, gostilničar, Pekre.

Pokrit voz (Landauer)

v zelo dobrem stanu, skoraj nov, se prodaja po nizki ceni pri trgovcu Janezu Lösehnig v Šmarju pri Ješah.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-

seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
... obrt s strojnim obratom. ...

Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
nih kamenov in cementa. ...

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. ...

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji. ...

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev). ...

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. ...
Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. ...
Popravljanje spomenikov, udela-
vanje napisov v iste. ...

Na drobno.

Priporoča se

Na debelo

galanterijska, norimberška in

Postrežba točna modna trgovina

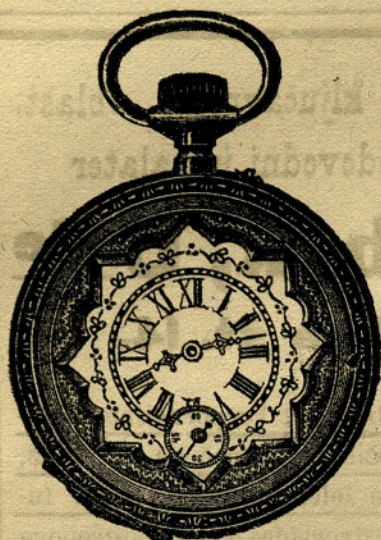
Prica & Kramar, Celje

na voglu Graške in Okrožne ceste Cene nizke!!

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana
 Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča pred. duhovščini in cerkvenim predstojnikom
 za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stro-
 ko spadajoča dela po najnižji ceni.

== Načrte in proračune na razpolago. ==

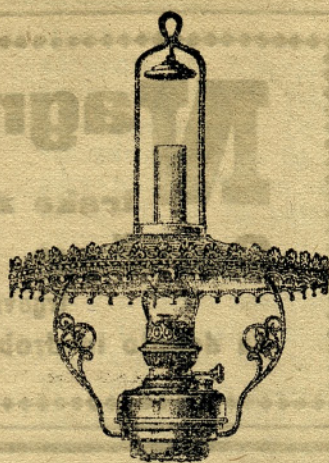

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
 jasnim glasom iz najboljših tovarn.
 10 Priznane najboljše igle za gramofone.
 Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Svoji k svojim!

**Urar, očalar
 in zlatar**
Franjo Bureš

Maribor
 Tegethofova cesta 33
 pred kolodvorom, priporoča
 svojo bogato zalogo zlat-
 nine, srebrnine, ur i. t. d.
 po najnižji ceni.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
 na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje
 Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
 posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... **Najsolidnejša in točna postrežba.**

Restavracija
Narodni dom
 v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina ka-
 kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur-
 nejev muškatelec, mozlec, vinarec,
 bizeljčan, konjičan itd.
 Pivo iz budjeviške češke pivovarne.
 Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni.
 Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča 37
Lojzika Leon.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

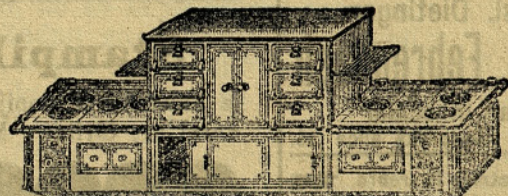
Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinočasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu ob-
 činstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob,
 društvenih odrov, napisov na steno,
 deske, plošče in steklo ter za
 vsa v pleskarsko in slikar-
 sko stroko spadajoča
 : : dela. : : 53

Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Tovarna za peči n. KOLOSEUS
 Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
 emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
 restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
 plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer
 ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni
 Ko'oseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se tra-
 čajo. Ceniki zastoj.

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje
 za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od-
 : : padajoče provizije, za obmejne Slovence. : :

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne
 zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21.
 Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnej-
 šimi pogoji. 42

Volneno

blago, cefiri, batisti in perilni
 kambrik za ženske obleke v veli-
 kanski izberi in po čudovito
 nizkih cenah se dobi v narodni
 veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrtni zastoj in pošiljate
 čez K 20— franko. Prepričajte se o
 „Bomba“ tkanini, katera je preiskušena
 najboljša za žensko in moško p. o. —
 Kos 23 met. franko K 15-50. Cajgasti
 ostanki po 20 met. trpežni K 8—, fini
 K 10—, zelo fini K 12—. 3

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg. Venec pobožnih molitev in
 sv. pesmi . . . K 3-50
 Rozman, Dekliške bukvice „ 3—
 Venec svetih pesmi . . . „ 2—
 Prijatelj otroški . . . „ —40
 Sv. Opravilo . . . „ 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo
 tudi v zlati obrezi in stanejo
 potem okoli 50 vinarjev več.
 Poštnina znaša 20—30 vin.
 za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
 v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
 vadno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%.
 Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
 jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
 stevanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
 pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto
 97 078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
 varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na
 vknjižbo in poročilo po 5 1/2%, in na osebni
 kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vie-
 dnostnih papirjev. Dolgove pri dragih denarnih za-
 vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
 vrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica
 brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsake sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
 in vsake sobote od 8 do 12 dopoldne, izven
 praznikov. — V uradnih urah se sprejema in iz-
 plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in protije sprejemajo vsak delavnik od 6.—12.
 dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne knjižice.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma
 žgano slivovko, tropi-
 novce, vinsko žganje,
 brinjevec kakor tudi

**štajerski
 konjak.**